

Nr 59

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändrade former för reglering av priserna på fisk, m. m.; given Stockholms slott den 8 mars 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en för olika kuststräckor gemensam organisation för regleringen av priserna på fisk. För att handha prisregleringen skall bildas en regleringsförening där staten, fiskarorganisationerna och sammanlutningar inom industri och handel blir företrädade. Föreningen skall tills vidare sköta prisregleringsfrågor för väst- och sydkusten. Föreningens verksamhet kommer att omfatta hela landet när giltighetstiden går ut för nuvarande regleringssystem på ostkusten.

Den nya föreningen föreslås få 7,5 milj. kr. från statens jordbruksnämnds prisregleringskassa för fisk för att användas som grundbelopp i en konjunkturutjämningsfond. Vidare förordas att föreningen för reglering av priserna på fisk under budgetåren 1968/69 och 1969/70 tillförs de inkomster av prisregleringsavgifter på fisk som flyter in under resp. budgetår. Föreningen skall under nämnda år även tillföras belopp motsvarande ränteinkomsterna på i prisregleringskassan för fisk inestående medel, dock med avdrag för bl. a. stödet till ostkustfisket. Föreningen får vidare 500 000 kr. för att förbättra marknadsföringen av fisk.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 8 mars 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändrade former för reglering av priserna på fisk, m. m.*, och anför.

Inledning

*Fiskprisutredningen*¹ som tillsattes med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 oktober 1967 har den 5 mars 1968 lagt fram förslag om prisregleringen av fisk efter den 1 juli 1968 (Betänkande om prisregleringen av fisk; Stencil Jo 1968:1). Utredningen anmäler att den överlagt med representanter för fiskets organisationer på väst-, syd- och ostkusten samt med företrädare för berörda organisationer inom handel och industri. Fiskarorganisationerna har godtagit de riktlinjer som föreslås. Även representanterna för handel och industri har förklarat sig beredda att medverka i det nya system som föreslås av utredningen.

Produktionsförhållandena

Som bakgrund till sitt förslag om prisregleringen av fisk redogör utredningen för huvuddragen av fångstutvecklingen och utrikeshandeln under de senaste åren. Statistiska uppgifter om utvecklingen inom saltsjöfisket, av antalet fiskare och fiskebåtar, fångst- och prisutvecklingen inom saltsjöfisket samt utrikeshandeln med fisk och fiskprodukter redovisas i följande tabeller.²

Utvecklingen inom svenskt fiske har under de senaste årtiondena känne-

¹ Ledamöter statssekreteraren Ivan Eckersten, ordf., riksdagsmannen Nils Magnusson och direktören Carl Lindskog.

² Tabellerna återfinns på s. 19—24.

Fångstutvecklingen vid saltsjöfisket. 1955/59 = 100

	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten		Totalt	
	Kvantitet	Värde	Kvantitet	Värde	Kvantitet	Värde	Kvantitet	Värde
1955/59.....	100	100	100	100	100	100	100	100
1960.....	95	105	117	112	115	120	113	116
1961.....	92	118	119	120	121	131	118	127
1962.....	88	111	125	129	135	160	128	147
1963.....	83	110	112	123	167	161	149	147
1964.....	84	130	100	134	191	178	164	163
1965.....	86	130	98	129	187	207	161	182
1966.....	87	137	103	127	156	184	139	167
1967.....	98	133	113	128	164	168	148	156

tecknats av starkt stigande fångster. Under 1950-talet steg fångstmängden inom saltsjöfisket med över två femtedelar och värdet av fångsten ökade ännu starkare. Fångsterna utvecklades emellertid inte enhetligt på olika kuststräckor. Den stigande produktionen hänförde sig nämligen främst till västkusten samt i mindre utsträckning till sydkusten. På ostkusten gav fisket däremot lägre fångster än tidigare och denna kuststräcka svarade för en allt mindre del av det totala fångstresultatet. I slutet av 1950-talet var västkustens andel i totalfångsten ungefär tre fjärdedelar, medan sydkusten svarade för en sjättedel och ostkusten för ungefär en tiondel.

Under 1960-talet har totalfångsten fortsatt att öka. Utvecklingen har främst präglats av ett alltmer omfattande sillfiske i Nordsjön, varvid fångsterna i huvudsak har förts iland utomlands. Totalfångsten vid svenskt saltsjöfiske beräknas år 1967 ha utgjort 340 milj. kg. Den var därmed ca 50 % större än under senare delen av 1950-talet. Fyra femtedelar av totalfångsten kom från västkustfiskarnas fångster. Fångstmängden på västkusten uppgick nämligen år 1967 till 272 milj. kg, vilket innebär att fångsten har stigit med 64 %. Värdet av västkustfiskarnas fångster ökade samtidigt med 68 %. De ökade fångsterna gäller främst sill, som till övervägande del förs iland i Danmark. Landningarna utomlands utgör numera ungefär två tredjedelar av västkustfiskets fångster. Såväl fångstmängden som fångstvärdet minskade starkt på ifrågavarande kuststräcka under år 1966. Fångstmängden ökade åter det följande året, medan fångstvärdet fortsatte att minska. Det var år 1967 det lägsta sedan år 1963.

På sydkusten var fångstmängden under senare delen av 1950-talet omkring 36 milj. kg och motsvarade då ett fångstvärde av 24 milj. kr. År 1967 var fångstmängden 41 milj. kg och fångstvärdet 31 milj. kr. Detta innebär att sydkustens fångstmängd har stigit med 13 % och dess fångstvärde med 28 %. Kuststräckans andel i totalfångsten har trots detta minskat till knappt en åttiondel.

På ostkusten minskade fångsterna starkt under första delen av 1960-talet men har därefter åter stigit. År 1967 var ostkustens fångst 26 milj. kg med ett värde av 32 milj. kr. Därmed var fångsten kvantitativt något lägre

än i slutet av 1950-talet, medan värdet hade stigit med en tredjedel. Kuststräckans andel i totalfångsten är numera knappt en tolfedel.

Utvecklingen har medfört att sillfångsten alltmer har kommit att dominera det svenska fisket. Under senare delen av 1950-talet svarade sill sålunda för ungefär två femtedelar av det totala fångstvärdet, medan andelen för torskfiskar var en fjärdedel. I mitten av 1960-talet har sillens andel i fångstvärdet stigit till närmare hälften. För torskfiskar har andelen samtidigt reducerats till mindre än en sjättedel. Under den senaste tioårsperioden har fångsten av konsumtionssill ökat med 55 % till 169 milj. kg. Sillfisket svarar emellertid också för betydande bifångster av annan fisk och s. k. skrapfisk. Den totala ilandföringen av skrapfisk har under angiven tid ökat med 230 % till 70 milj. kg.

Det ökade sillfisket hänger samman med tillkomsten av större fiskefartyg lämpade för fiske i bl. a. Nordsjön. På västkusten har visserligen antalet däckade fiskebåtar minskat något men nedgången gäller helt mindre båtar. Antalet däckade båtar med motor med mindre än 91 hkr har från åren 1953/57 till år 1966 reducerats från 903 till 526, och antalet båtar med motor med 91—200 hkr från 375 till 239. Samtidigt har antalet båtar med motor över 200 hkr mer än tredubblats och stigit från 125 till 419. Mindre och medelstora fiskebåtar har följaktligen ersatts med större båtar. Västkustfiskets produktionskapacitet har därmed byggts ut väsentligt.

Även på syd- och ostkusten redovisas en liknande utveckling, men tyngdpunkten i båtbeståndet ligger på dessa kuststräckor fortfarande vid mindre och medelstora fartyg. På sydkusten minskade från åren 1953/57 till år 1966 antalet däckade båtar med motor med mindre än 91 hkr från 903 till 710. Samtidigt ökade antalet båtar med motor med 91—200 hkr från 60 till 100 och antalet båtar med motor över 200 hkr från endast 2 till 66. På ostkusten reducerades under samma tid den lägsta gruppen från 1 390 till 584. I mellangruppen fanns i mitten på 1950-talet på ostkusten endast en båt. Denna kategori omfattade år 1966 inte mindre än 82 båtar. Av båtar med motor över 200 hkr har tillkommit 30, medan ingen sådan båt fanns på ostkusten i mitten av 1950-talet.

Uppgifterna om antalet båtar av olika kategorier återspeglar endast delvis hur fiskets produktionskapacitet har ändrats. Utvecklingen innebär också att utrustningen allmänt har förbättrats och att fångstmetoderna har effektiviserats. Större och dyrare båtar och utrustning har möjliggjort stigande fångster men har samtidigt även medfört att fisket alltmer fått inriktas på sill. De betydande investeringarna i båtar och utrustning kräver nämligen att produktionsmedlen utnyttjas intensivt, vilket främst kan ske vid massfiske.

Fisket och utlandsmarknaderna

Den svenska utrikeshandeln

Utförseln av fisk ökade väsentligt under hela 1950-talet och denna utveckling har accentuerats under senare år. I slutet av 1950-talet uppgick exporten till 97 milj. kg till ett värde av 64 milj. kr. År 1967 var motsvarande siffror 201 milj. kg och 124 milj. kr. Exporten har således under 1960-talet såväl kvantitativt som värdemässigt mer än fördubblats.

Den kommersiella exporten på fiskområdet svarade under första delen av 1950-talet för ett värde av omkring 39 milj. kr. Värdet av fångsterna som fördes iland i utlandet utgjorde samtidigt endast 11 milj. kr. Under 1960-talet har den kommersiella exporten av färsk och fryst fisk m. m. minskat kraftigt och den uppgick år 1967 till endast 19 milj. kr. Exporten av fiskkonserver m. m. steg dock från 8 till 18 milj. kr. och det totala värdet för kommersiell export var därför i stort sett oförändrat. Direktlandningarna, vilka till helt övervägande del består av konsumtions sill som levereras i Danmark, har ökat mycket starkt och stigit till 86 milj. kr. år 1967. Sistnämnda år var den av svenska fiskare i Danmark ilandförda fångstmängden 183 milj. kg varav 115 milj. kg var färsk sill, 50 milj. kg industrifisk och 18 milj. kg annan fisk.

Samtidigt som den svenska ilandföringen av fångsten utomlands har ökat, har införseln av fisk och fiskprodukter stigit väsentligt. Under senare delen av 1950-talet uppgick fiskimporten till totalt 46 milj. kg, medan motsvarande siffra år 1967 var 72 milj. kg. Värdemässigt är uppgången ännu starkare, nämligen från 96 till 262 milj. kr. Den svenska fiskexporten har följaktligen kvantitativt stigit starkare än införseln, medan det motsatta förhållandet gäller för den värdemässiga utvecklingen. Exportöverskottet som i slutet av 1950-talet var 51 milj. kg, har år 1967 stigit till 129 milj. kg. Räknet i värde föreligger emellertid ett importöverskott, vilket år 1967 var 138 milj. kr. mot 32 milj. kr. under senare delen av 1950-talet. Den ökade importen gäller främst dyrare produkter, såsom beredda varor, skaldjur

Utrikeshandeln med fisk. 1955/59 = 100

	Kommersiell export		Direktlandningar utomlands		Export, totalt		Import, totalt	
	Kvantitet	Värde	Kvantitet	Värde	Kvantitet	Värde	Kvantitet	Värde
1955/59	100	100	100	100	100	100	100	100
1960	136	133	122	132	128	133	96	112
1961	109	121	163	180	139	142	116	134
1962	83	116	220	307	158	184	119	155
1963	86	117	303	297	205	182	130	173
1964	60	101	396	385	245	203	124	191
1965	74	120	377	481	240	249	140	242
1966	48	104	313	438	194	224	149	268
1967	35	91	347	378	206	194	141	255

†1 Bihang till riksdagens protokoll 1968. 1 saml. Nr 59

m. m. Exporten består däremot av billigare produkter såsom sill o. d. Även om hänsyn tas till förändringen av penningvärdet har importen ökat starkare än exporten.

Den internationella utvecklingen

Som förut nämnts förs en väsentlig del av den svenska fiskeflottans fångster iland utomlands. Vidare exporteras fisk från Sverige främst till olika östeuropeiska länder. Samtidigt importeras till Sverige fisk och fiskprodukter från i första hand Norge, Danmark och Island. Det svenska fisket arbetar följaktligen i nära anknytning till den internationella marknaden och förhållandena på denna marknad är av väsentlig betydelse för den svenska fiskerinäringens utveckling.

Det europeiska fisket har ökat starkt under 1960-talet. I de nordiska länderna uppgick totalfångsten i början av 1960-talet till 3,2 milj. ton. År 1966 var fångsten ej mindre än 5,5 milj. ton, vilket innebär att fångsten har stigit med tre fjärdedelar. I övriga länder i nordvästra Europa har fångsten samtidigt stigit från 2,8 till 3,0 milj. ton eller med endast 8 %. I Östeuropa har produktionen stigit från 3,0 till 5,0 milj. ton eller med 70 %.

I följande tabell redovisas utvecklingen av fångsterna i olika länder under 1960-talet. Därav framgår att fångstkvantiteten i de nordiska länderna har ökat särskilt starkt i Norge och Island. Även i Danmark har fångsterna blivit väsentligt större. Av intresse är att det för Sverige viktiga importlandet Västtyskland inte uppvisar någon ökad produktion. Däremot har de östtyska fångsterna fördubblats under 1960-talet. Fisket har också byggts ut kraftigt i Sovjetunionen och Polen. De östeuropeiska staterna har härigenom blivit alltmer betydande inom det europeiska fisket. Utvecklingen har också inneburit, att de svenska möjligheterna till export till östeuropeiska länder successivt har begränsats.

Det ökade fisket i vissa länder har uppnåtts genom tillkomsten av allt större fartyg och effektivare utrustning. De utvecklingslinjer, som tidigare angetts i fråga om det svenska fisket, gäller följaktligen även för flertalet andra europeiska länder.

Utredningen framhåller att den har för avsikt att vid sitt fortsatta arbete närmare beröra frågor i samband med marknadsutvecklingen för fisk såväl i Sverige som utomlands. Redan nu kan dock konstateras, att fiskets produktionskapacitet kan väntas bli utbyggd i flera av de ledande europeiska fiskeländerna. Även om en fortsatt konsumtionsökning är sannolik, ökar härmed riskerna för att avsättningssvårigheter kan uppstå med marknadsrubbingar som följd. Det bör observeras, att i en del länder statliga stödåtgärder har varit en väsentlig förutsättning för investeringar i fisket.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan marknaderna för fisk i de nordiska länderna redogör utredningen för stödåtgärder på fiskets område

Totalfångsten av fisk i olika länder 1960—1966. I milj. kg. Enligt FAO Yearbook of Fishery Statistics 1966

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966
Danmark ¹	691	758	929	985	1 010	986	1 016
Finland	64	73	68	84	63	73	71
Island	593	710	833	785	973	1 199	1 240
Norge	1 543	1 523	1 332	1 388	1 608	2 307	2 849
Sverige	259	269	293	340	376	368	318
Belgien	64	62	60	62	59	60	63
Frankrike	734	751	744	742	780	768	805
Irland	43	32	29	28	32	36	40
Nederländerna	315	346	322	361	388	377	353
Storbritannien	924	893	944	961	974	1 047	1 067
Västtyskland	674	619	633	647	624	633	657
Polen	184	186	180	227	264	298	335
Sovjetunionen ²	2 684	2 863	3 224	3 541	3 975	4 529	4 682
Östtyskland	114	130	150	189	225	230	.

¹ Inkl. Färöarna

² Ryska, estniska, lettiska och litauiska sovjetrep.

i Norge och Danmark. Utredningen redovisar även gällande regler för handeln med fisk mellan EFTA-länderna samt de former för gemensamma marknadsåtgärder på fiskområdet, vilka enligt ett förslag som framlagts av EEC-kommissionen kan bli aktuella inom sexstatsmarknaden.

Stödåtgärder i Norge och Danmark

Norge. Förstahandsförsäljningen av i huvudsak all saltvattenfisk regleras i Norge genom en särskild lagstiftning, varigenom denna försäljning kan förbehållas fiskarnas producentkooperativa sammanslutningar. Statsmakterna har också förbjudit att fisk och fiskprodukter, vilka inte har sålts genom eller med tillstånd av fiskarnas försäljningsorganisationer, marknadsförs, bereds eller exporteras.

En viktig befogenhet, som fiskarnas försäljningsorganisationer erhållit, är möjligheten att fastställa priserna vid förstahandsförsäljningen. Detta sker efter överläggningar mellan försäljningsorganisationerna och representanterna för olika kategorier av köpare. Resultatet av överläggningarna binder dock inte försäljningsorganisationerna, som oberoende härav kan bestämma i prisfrågor.

Utöver de möjligheter till marknadsregleringar som angetts erhåller det norska fisket stöd genom omfattande statliga bidrag. De har under 1960-talet ökats väsentligt. Det viktigaste bidraget utgörs av pristillägg, vilka utgår för sill, makrill och torsk m. m. De statliga bidragen bestäms efter förhandlingar mellan statsmakterna och Norges fiskarlag. Stödet administreras av fiskarnas egna försäljningsorganisationer. Organisationernas beslut måste som regel godkännas av statlig myndighet. År 1966 uppgick prisbidraget för sill och makrill till 54 milj. norska kr. och till ett lika stort belopp för torsk m. m.

Ett särskilt statligt bidrag utgår för att garantera norska fiskare en viss lägsta veckoinkomst, som under de senaste åren har varit 125 norska kr. Kostnaderna härför uppgick år 1966 till 1,8 milj. norska kr.

Vid sidan om nämnda statliga subventioner utgår statsmedel även för att förbilliga det norska fiskets produktionskostnader. Bidragen utgick år 1966 med sammanlagt 48 milj. norska kr.

Särskilda statliga bidrag utgår för att stimulera skrotningen av föräldrade fiskefartyg eller motorer. Det totala bidragsbeloppet utgjorde år 1966 över 8 milj. norska kr.

Stöd till det norska fisket lämnas också genom att lån vid köp av fiskefartyg och redskap kan fås på gynnsamma villkor genom den statliga fiskeribanken. Det totala årliga lånebeloppet utgör omkring 100 milj. norska kr. Fiskeribanken lämnar även i mindre utsträckning lån till producentkooperativa förädlingsföretag. Dessutom lämnas lånegarantier till förädlingsföretag och fiskhandeln. Garantiramen är härvid (inklusive ränta) 75 milj. norska kr. I vissa fall har staten lämnat stöd i olika former till utbyggnad av frysindustrin.

Danmark. I Danmark vidtas inte några statliga åtgärder, som direkt påverkar marknadsförhållandena för fisk och fiskprodukter. Statligt stöd till fisket lämnas däremot genom lån vid köp av fiskebåtar och motorer samt genom lånestöd till beredningsindustrin. Under perioden 1958/59—1965/66 lämnade den danska fiskeribanken lån för 158 milj. danska kr. till sammanlagt 1 139 låntagare. Av nämnda lånebelopp utgick 140 milj. kr. vid köp av båtar och motorer, medan 18 milj. kr. lämnades i lån till beredningsindustrin. Under 1965/66 lämnades lån för 30 milj. danska kr. fördelade på 168 låntagare.

EFTA

Fisk och fiskprodukter är i princip undantagna från EFTA-konventionens regler om en successiv avveckling av tullar och kvantitativa restriktioner. Vissa fiskprodukter omfattas dock av konventionens bestämmelser om tullavveckling m. m., nämligen fiskkonserver o. d., viss beredd fisk, som i huvudsak utgör råvara för konservindustrin samt — med vissa förbehåll — djupfrysta fiskfiléer.

I fråga om fisksektorn angavs i EFTA-konventionen, att samtidigt som hänsyn tas till medlemsstaternas nationella politik och de särskilda förhållanden som råder inom fiskenäringen skall EFTA verka för att handeln med fiskprodukter inom området utvecklas på ett sådant sätt att de medlemsstater, vilka är särskilt beroende av sin fiskexport, får rimliga fördelar av samarbetet. Det angavs vidare, att EFTA-rådet före den 1 januari 1961 skulle påbörja en undersökning av förhållandena i fråga om handel med fisk och fiskprodukter och att denna undersökning skulle vara slut-

förd före den 1 januari 1962. Inom en särskild arbetsgrupp har sedermera övervägts möjligheterna att uppnå en ytterligare liberalisering av handeln med fisk inom EFTA. Någon enighet om ifrågavarande spörsmål kunde emellertid inte nås i detta sammanhang. F. n. pågår nya överläggningar i nämnda frågor.

Vid förhandlingarna i samband med tillkomsten av EFTA åtog sig alla medlemsstater utom Storbritannien att inte införa eller skärpa kvantitativa restriktioner eller öka tullar på fiskprodukter vid import från andra medlemsstater. Storbritannien åtog sig inte en sådan formell förpliktelse men förklarade att dylika åtgärder inte övervägdes. Beträffande djupfrysta filéer har också angetts, att regeringarna i Danmark, Norge, Storbritannien och Sverige före den 1 juli 1970 skall samråda i syfte att för rådet framlägga gemensamma förslag om vilka bestämmelser som skall gälla för djupfrysta filéer efter nämnda tidpunkt.

EEC

Enligt Rom-fördraget skall den gemensamma marknaden inom EEC även omfatta fisk och fiskprodukter. Någon gemensam fiskeripolitik har dock hittills inte genomförts. Frågan har utretts inom EEC-kommissionen, som 1966 lämnade ett förslag till riktlinjer för fiskeripolitiken. I huvudsak innebär dessa riktlinjer följande.

EEC-kommissionen anser, att gemensamma åtgärder bör vidtas inom fiskerisektorn och avse strukturella förhållanden, den interna marknaden och handeln med tredje land samt de sociala förhållandena. Det föreslås härvid, att den gemensamma fiskeripolitiken införs gradvis så att de olika ländernas fiskerinäringsar under en övergångstid kan anpassas och specialiseras med hänsyn till förhållandena på en blivande gemensam marknad.

Den gemensamma strukturpolitiken föreslås syfta till att säkra den inom fiskerinäringen sysselsatta befolkningen en skälig levnadsstandard. Genom strukturpolitiken skall man således enligt kommissionens förslag anpassa produktionen till behovet på marknaden.

Som marknadspolitikens huvudmål anges att skapa en enda marknad utan att varken producenter eller förbrukare diskrimineras beträffande landningar eller varuutbyte. Härvid anses det nödvändigt med gemensamma åtgärder för att begränsa sådan produktion, som inte är önskvärd ur ekonomisk synpunkt, samt för att uppnå att fisket i olika länder specialiseras. I första hand skall en gemensam prisnivå åstadkommas, varvid dock lokalt betingade prisdifferenser skall kunna förekomma. För att nå dessa mål krävs enligt EEC:s kommission att en gemensam marknadsreglering för fisk och fiskprodukter upprättas. Den gemensamma marknadsregleringen föreslås omfatta gemensamma konkurrensregler, åtgärder för stabilisering

av priser och marknader samt en gemensam handelspolitik gentemot tredje land.

De marknadsstabiliserande åtgärderna måste enligt kommissionens uppfattning begränsas till ett antal s. k. basprodukter, vilka svarar för huvuddelen av fiskarnas inkomster och är av betydelse för förädlingsindustrin. Kommissionen föreslår, att i första hand sill, torsk och sardiner får utgöra basprodukter. För basprodukter skall enligt förslaget fastställas ett s. k. orienteringspris. Detta pris ger producenterna vägledning om den väntade marknadsutvecklingen och möjliggör sålunda för dem att planera produktionen. För att stabilisera priserna på kort sikt skall dessutom enligt förslaget fastställas minimipriser vid vilka varan undandras den normala marknaden och i stället används för att tillverka fiskmjöl. Systemet med minimipriser föreslås bli kompletterat med åtgärder för att under fiskesäsongen tvångsmässigt reglera landningarna och hindra att ytterligare kvantiteter förs ut på marknaden.

Beträffande handelspolitiken anges, att EEC-området även framdeles måste bli hänvisat till viss import från tredje land och detta särskilt beträffande råvaror för konservindustrin. Denna import till EEC-länderna väntas emellertid skapa vissa strukturella problem. Kommissionen framhåller, att några av exportländerna har särskilda fördelar genom närheten till fiskebankarna. Vidare erinras om att vissa exportländer med stöd av statliga åtgärder har byggt upp stora och välutrustade fiskeflottor.

Den gemensamma yttre tullen bör enligt kommissionens förslag ge ett skäligt skydd för fisket inom EEC så länge priserna på den internationella marknaden bestäms av normala konkurrensförhållanden. Under vissa förhållanden måste dock ett ytterligare skydd ges EEC-ländernas fiskenäring. Inom ramen för handelspolitiken på fiskets område bör sålunda planeras åtgärder avsedda att hindra eller motverka marknadsstörningar på grund av import från tredje land. Kommissionens förslag förutsätter en särskild importreglering, som kan tillämpas då prisnivån på utlandsmarknaderna ligger under den nivå, som enligt riktlinjerna för den gemensamma fiskepolitiken bildas inom EEC.

I samband med Kennedy-ronden har överenskommits vissa ändringar i importtullarna för sill m. m. till EEC. I fråga om färsk, kyld eller fryst sill har för perioden den 16 juni det ena året — den 14 februari det följande året fastställts en tullfri kontingent på 46 milj. kg. Härvid har förutsatts, att priserna vid import inte kommer att understiga de särskilda referenspriser, som fastställs av EEC. Om importen sker till priser som understiger referenspriserna kan en utjämningsavgift tas upp. För kvantiteter, som överstiger den tullfria kontingenten, har tullbindningen inom GATT sänkts från 20 till 15 %. Även för vissa andra fiskvaror har EEC-tullen reducerats.

Gällande reglering

Väst- och sydkusten

Huvuddrag. Prisregleringarna på väst- och sydkusten innebär, att statens jordbruksnämnd efter överläggningar med fiskarorganisationerna fastställer minimipriser på de viktigaste fiskslagen och därigenom möjliggör för fiskarna att få ut lägst dessa priser för den fisk, som säljs till konsumtion inom landet eller för export till sådana länder, där införseln inte är centraliserad. Den fisk, som ej kan säljas till fastställda minimipriser, övertas av särskilda prisregleringsföreningar, på västkusten Västkustfisk, förening u. p. a., och på sydkusten Sydkustfisk, förening u. p. a.

Prisregleringsföreningarna säljer den övertagna fisken för export till länder med centraliserad införsel eller inom landet till djurföda eller beredning av fiskmjöl. För denna verksamhet får föreningarna av jordbruksnämnden årligen vissa i förväg bestämda statliga bidrag, s. k. pristillägg. I den mån bidragen inte tas i anspråk för att täcka utgifterna under året, tillförs de prisregleringsföreningarnas konjunkturutmättningsfonder.

För fisk som övertagits utbetalar prisregleringsföreningen till fiskaren ett pris, s. k. garantipris, vilket fastställs av föreningen och bestäms med hänsyn till beräknade försäljningsmöjligheter och erhållna pristillägg. Garantipriset fastställs i förväg och är det pris, som fiskaren lägst kan påräkna.

Minimi- och garantipriser. Minimipriserna fastställs av jordbruksnämnden efter samråd med vederbörande prisregleringsförening. Beslut om minimipriser har som regel föregåtts av överläggningar mellan jordbruksnämnden och fiskarnas organisationer. Innan beslut fattas, inhämtas vidare fiskhandelns och fiskberedningsindustrins synpunkter.

Ett minimipris gäller tills vidare intill dess annorlunda bestäms. Prisregleringsförening kan dock själv besluta om att upphäva eller sänka ett fastställt minimipris.

Minimipriserna fastställs att gälla vid försäljning från fiskare. Dessa priser är inte lagligt bindande för varken fiskaren eller köparen. Emellertid finns vissa bestämmelser som är avsedda att verka så att de fastställda minimipriserna iakttas. Regleringsföreningen är nämligen inte skyldig att motta fisk av sådan fiskare, som utan att föreningen medgett det säljer fisk under minimipris till annan än föreningen.

Fiskaren skall i princip erhålla minimipris för fisken oberoende var inom landet han för iland och säljer varan. För att regleringsföreningen skall ta hand om överskottsfisken och betala garantipris gäller dock att fiskaren skall transportera varan till en av de fiskmottagningsplatser, som jordbruksnämnden fastställt.

Bestämmelsen om att fiskaren skall erhålla minimipris tillämpas inte i fråga om sådan prisreglerad fisk, som säljs kollektivt genom vederbörande fiskarorganisationers försorg. Den kollektiva försäljningen innebär, att samtliga fiskare erhåller ett enhetligt pris oberoende av fluktuationer i försäljningspriserna på de enskilda fiskarnas fångster.

Prisregleringssystemet innebär bl. a. att fisk, som inte kan säljas till lägst minimipriset, övertas av prisregleringsföreningen, som skall använda varan för särskilda ändamål. Överskottsfisken skall således inte säljas under minimipris till sådana användningsområden, vars behov normalt täcks genom köp till lägst minimipris. I sina tillämpningsföreskrifter har jordbruksnämnden förbjudit prisregleringsföreningarna att till lägre pris än minimipriset sälja överskottsfisk för andra ändamål än för export till länder med centraliserad införsel eller för djurföda och beredning av fiskmjöl.

I fråga om fisk (inklusive sill) fastställs på västkusten i regel två statliga minimiprisnivåer, en högre och en lägre. Den försäljning som sker till lägst den högre prisenivån, brukar på västkusten betecknas som försäljning på första auktion. Fiskslag, som vid denna försäljning inte uppnår detta minimipris, säljs i allmänhet på s. k. andra auktion, där ett lägre minimipris gäller än vid första auktion. För sill och makrill fastställer jordbruksnämnden minimipriserna även på andra auktion, medan för övrig fisk fastställs andra auktionspriser av regleringsföreningen i samråd med de köparkategorier som berörs av frågan. Köp till färskkonsumtion inom landet får endast ske till det högre minimipriset, medan för beredning (saltning, konservering) eller för export köp kan ske på andra auktion. Regleringsföreningen är givetvis skyldig att vid all försäljning erbjuda samtliga företag i princip lika villkor.

Auktionsförsäljning förekommer inte på sydkusten. På denna kuststräcka fastställer jordbruksnämnden för sill och torsk endast en statlig minimiprisnivå. Sill säljs emellertid för att saltas, konserveras och för vissa andra liknande ändamål till vissa lägre priser som bestämts av regleringsföreningen och vilka har karaktären av sänkta statliga minimipriser. När beredningsindustrin köper torsk för att tillverka djupfrysta filéer tillämpas lägre minimipriser, som fastställs av jordbruksnämnden. Emellertid erhåller beredningsindustrin ett s. k. prisutjämningsbidrag med visst belopp per kg filé. Detta bidrag utgår av prisregleringsmedel och utbetalas genom regleringsföreningen. Systemet är ur köparens synpunkt en mot svarighet till västkustens system med andra auktion.

Som nämnts fastställs garantipriser av prisregleringsföreningarna. Detta pris är det pris, som fiskaren under alla förhållanden lägst kan räkna med att erhålla för den fisk, som han levererar. Då garantipriset fastställs i förväg, vet fiskaren i regel redan innan han går ut på fiske, vilket pris han lägst kommer att erhålla. När garantipriset fastställs får prisregleringsför-

eningarna självfallet ta hänsyn till de kvantiteter som totalt övertas, de priser som kan fås ut vid försäljning av dessa kvantiteter och de medel som står till förfogande för att täcka förlusterna när de övertagna kvantiteterna skall avsättas.

Pristillägg och prisutjämningsbidrag. För sin verksamhet får prisregleringsföreningarna årligen vissa medel från prisregleringskassan för fisk. Dessa medel används i första hand för pristillägg för överskottsfisk samt vidare på sydkusten även för prisutjämningsbidrag till beredningsindustrin. Numera utgår pristillägg till föreningarna med fasta totalbelopp för ett regleringsår. Om medlen inte helt förbrukas under regleringsåret förs återstoden till resp. regleringsförenings konjunkturutjämningsfond. Prisutjämningsbidragen utgår i motsats till pristilläggen i öre per kg för den fisk, som beredningsindustrin faktiskt köpt för att beredas till djupfrysta filéer.

Pristillägg lämnas endast för sådan överskottsfisk, som övertas av regleringsföreningarna på vissa fiskmottagningsplatser på väst- och sydkusten. Vidare lämnas pristillägg endast för överskottsfisk, som är av fullgod beskaffenhet.

Jordbruksnämnden har angett vissa villkor för att pristillägg skall utgå. Sålunda gäller bl. a., att prisregleringsförening inte kan vägra att ta emot fisk från inom föreningens område hemmahörande fiskare, oavsett om denne är medlem eller inte i till föreningen ansluten organisation. Priset för den fisk, som en inte ansluten fiskare levererar till prisregleringsförening, får endast med ett visst fastställt belopp understiga det pris, som erläggs till ansluten fiskare.

Såsom villkor för att pristillägg skall betalas ut till prisregleringsförening gäller vidare, att föreningen eller till denna anslutna fiskarorganisationer inte — genom minimimått eller genom fångstransoneringar — utan jordbruksnämndens godkännande begränsar fiskfångsterna. Föreningen eller organisationerna skall vidare på begäran av nämnden företa de fångstbegränsningar, som nämnden finner erforderliga.

Prisregleringsföreningar. Den på västkusten verksamma prisregleringsföreningen Väst kustfisk har ett andelskapital på 250 000 kr. Svenska västkustfiskarnas centralförbund äger numera samtliga av föreningens 250 andelar, varvid dock några andelar av formella skäl innehas av enskilda personer. Föreningen har bildat en konjunkturutjämningsfond, som vid utgången av år 1967 redovisade en behållning av 2,5 milj. kr.

I den på sydkusten verksamma prisregleringsföreningen Sydkustfisk ingår som medlemmar Svenska sydkustfiskarens centralförbund, Skånes fiskareförbund, Malmöhus läns och Skånska ostkustens havsfiskareförening samt Blekingefiskarens centralförening. Föreningen Sydkustfisks

insatskapital är 25 000 kr. Även Sydkustfisk har bildat en konjunkturutjämningsfond, som vid utgången av år 1967 visade en behållning av 700 000 kr.

Det kan nämnas, att regleringsföreningarnas behov av rörelsemedel vid systemets tillkomst huvudsakligen täcktes av statliga lån. År 1946 beviljades sålunda Väst kustfisk och Sydkustfisk lån på 2,5 milj. kr. resp. 500 000 kr. Dessa lån utgick helt räntefritt under de första åren, varefter räntefriheten begränsades till lånens halva belopp. Lånen har sedermera lösts in med medel ur prisregleringskassan för fisk. Motsvarande belopp har härigenom förts till föreningarnas konjunkturutjämningsfonder och får endast användas för andra ändamål än som rörelsemedel i föreningarnas prisreglerande verksamhet om så godkänns av jordbruksnämnden. Föreningarna Väst kustfisk och Sydkustfisk kan erhålla statlig garanti för lån i Sveriges Kreditbank intill resp. 3 och 2 milj. kr. Under vissa förutsättningar kan regleringsföreningarna även få lån från prisregleringskassan för fisk.

I följande tabeller redovisas Väst kustfisks och Sydkustfisks ekonomiska resultat åren 1962—1966. Differensen mellan inkomsterna inkl. pristilllägg och utgifterna anger prisregleringsföreningens ekonomiska resultat. Om de statliga pristilläggen utesluts på inkomstsidan anger differensen det egentliga ekonomiska resultatet av verksamheten. För sydkustens del bör dock även beaktas utgifterna för prisutjämningsbidrag.

Föreningen Väst kustfisks ekonomiska resultat åren 1962—1966. I 1 000-tal kr.¹

	1962	1963	1964	1965	1966
<i>Utgifter m. m.</i>					
Inköp av fisk	5 759	14 132	7 633	9 358	8 892
Övrigt	3 844	9 458	5 779	6 376	4 782
Totalt	9 603	23 590	13 412	15 734	13 674
<i>Inkomster</i>					
Försäljning	9 300	18 314	11 865	14 096	9 779
Pristilllägg	1 600	1 600	2 600	1 600	1 600
Totalt	10 900	19 914	14 465	15 696	11 379
Differens inkomster (inkl. pristilllägg) — utgifter	+ 1 297	— 3 676	+ 1 053	— 38	— 2 295
Differens inkomster (exkl. pristilllägg) — utgifter	— 303	— 5 276	— 1 547	— 1 638	— 3 895
<i>Inköpta kvantiteter, ton</i>					
Fladensill 2:a halvåret	6 992	16 490	9 353	8 094	9 350
Övr. sill 1:a halvåret	4 303	10 449	5 171	8 614	3 695
Makrill	419	1 046	990	480	530
Övrig fisk	1 296	1 836	1 164	1 616	3 206
Totalt	13 010	29 821	16 678	18 804	16 781

¹ Väst kustfisks utgifter under resp. år belastas med räntekostnader för lån från föreningens konjunkturutjämningsfond. Dessa räntekostnader uppgick åren 1962—66 till resp. 188 000, 187 000, 149 000, 246 000 och 208 000 kr.

Föreningen Sydkustfisks ekonomiska resultat 1962—1966. I 1 000-tal kr.

	1962	1963	1964	1965	1966
<i>Utgifter m. m.</i>					
Inköp av fisk	1 360	980	642	349	691
Prisutjämningsbidrag	686	581	306	349	405
Övrigt	1 514	1 056	854	595	770
Totalt	3 530	2 617	1 802	1 293	1 866
<i>Inkomster</i>					
Försäljning	2 623	1 364	1 153	812	876
Räntor m. m.	55	51	54	72	84
Pristillägg	150	150	300	200	200
Prisutjämningsbidrag	686	581	306	349	405
Totalt	3 514	2 146	1 813	1 433	1 565
Differens inkomster (inkl. pristill- lägg) — utgifter	— 16	— 471	+ 11	+ 140	— 301
Differens inkomster (exkl. pristill- lägg) — utgifter	-- 166	— 621	— 289	— 60	— 501
<i>Inköpta kvantiteter, ton</i>					
Torsk	11	—	—	—	—
Sill	4 661	3 351	2 191	1 161	2 086
Flundra	22	4	18	—	—
Horngädda	28	24	29	6	3
Totalt	4 722	3 379	2 238	1 167	2 089

Ostkusten

Prisregleringen på ostkusten var fram till den 1 juli 1966 sammankopplad med den år 1935 införda regleringen av handeln med strömming. Genom handelsregleringen hade fiskarnas ekonomiska föreningar på ostkusten — de s. k. auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna — ensamrätt att för återförsäljning ta emot strömming från fiskare. Enligt beslut av 1965 års riksdag slopades den 1 juli 1966 nämnda handelsreglering. Riksdagsbeslutet innebar vidare att stödet till strömmingsfisket under en sexårsperiod, räknat fr. o. m. den 1 juli 1966, utgår med årliga belopp, lägst 150 000 kr. och högst 333 300 kr., enligt vissa regler, som gäller för hela perioden. Stödet finansieras med medel från prisregleringskassan för fisk, varvid prisregleringen och därmed sammanhängande åtgärder närmast omhänderhas av fiskförsäljningsföreningarna.

Fiskförsäljningsföreningarna och deras medlemmar bidrar även själva direkt till att finansiera regleringssystemet. De till centralföreningen Ostkustfisk anslutna föreningarna tar därför av sina medlemmar ut en avgift, som genom Ostkustfisk levereras in till en särskild förening, Ostkustens prisregleringsförening, ekonomisk förening. Minimibeloppet för det statliga stödet är 150 000 kr. även om fiskarorganisationerna inte själva skjuter till medel. Högre statligt bidrag, dock högst 300 000 kr., utgår i samma mån som organisationerna själva skjuter till medlemsavgifter med högre belopp än 150 000 kr. Om organisationerna bidrar med mer än 300 000 kr. ökas

det statliga bidraget med 50 % av överskjutande belopp, dock till högst 333 300 kr. Bidragsgränserna skall justeras om penningvärdet ändras.

Prisregleringsmedlen används oavkortade till stöd åt strömmingsfisket. Medlen används i första hand för tillskott till de priser, som de till Ostkustfisk anslutna fiskförsäljningsföreningarnas medlemmar får för strömmingsfångster som inte kan avsättas till färskkonsumtion eller rökning inom landet. Medlen kan vidare användas för att effektivisera mottagningen och avsättningen av strömming samt för kvalitetsförbättrande åtgärder i samband med marknadsföringen.

Som nämnts has stödet till strömmingsfisket om hand av Ostkustens prisregleringsförening. Styrelsen för denna förening består av sju ledamöter jämte en opartisk ordförande, som vid jämn röstfördelning har utslagsröst. Kungl. Maj:t utser ordföranden i styrelsen samt ytterligare en ledamot. Fiskarorganisationerna utser fyra ledamöter och den privata och konsumentkooperativa handeln vardera en.

Prisregleringens finansiering

Prisreglerings- och införselavgifter. Kostnaderna för prisregleringen på fiskområdet täcks av medel från statens jordbruksnämnds prisregleringskassa för fisk, vilken tillförs s. k. prisregleringsavgifter på fiskområdet. Dessa avgifter erläggs av förstahandsuppköpare av fisk m. fl. Avgift tas upp på såväl svenskfångad som importerad saltvattenfisk. Bestämmelser om avgiften finns meddelade i förordningen den 30 maj 1952 (nr 320; omtryckt och senast ändrad 1966: 180) om prisregleringsavgift för fisk m. m.

Principen är i fråga om prisreglerad fisk att avgift endast tas ut för sådan fisk, som säljs till lägst statligt minimipris. När det gäller fisk som inte prisregleras utgår avgift om fisken inte bevisligen säljs för annat ändamål än förbrukning till människoföda. Inom västkustens prisregleringsområde tas f. n. regleringsavgift ut på all saltvattenfisk utom skarpsill, torsk, kolja, vitling, gråsej och långa. För svenskfångad fisk, som förs i land på sydkusten, tas avgift ut endast på sill (strömming), medan någon sådan statlig avgift fr. o. m. den 1 juli 1966 inte utgår inom ostkustens prisregleringsområde.

Prisregleringsavgiften utgör för svenskfångad fisk 3 % av inköpspriset. För importerad fisk fastställs avgiften så att den i stort sett motsvarar avgiften på svenskfångad fisk.

År 1956 infördes en införselavgift av 45 öre per kg för filéer av torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk samtidigt som regleringsavgiften för nämnda fiskslag slopades. De införselavgifter som influtit, har tillförts prisregleringskassan för fisk. Under 1960-talet har införselavgifterna för frysta filéer successivt begränsats vid införsel från EFTA-länderna och de har vid denna import helt avvecklats vid utgången av år 1966. Avgiften utgår

nu vid import, som i tullhänseende är berättigad till områdesbehandling enligt EFTA-konventionen, med 25 öre per kg för färsk eller kyld filead torsk, kolja, gråsej och vitling. Vid annan införsel uppgår avgiften till 45 öre per kg för såväl färsk, kyld som fryst filead torsk, kolja, gråsej, vitling och kungsfisk.

Prisregleringskassans inkomster och utgifter. Som framgår av det föregående tillförs prisregleringskassan för fisk de medel, som inflyter genom prisregleringsavgifter på svenskfångad och importerad fisk. Dessutom tillförs prisregleringskassan räntan på i kassan inestående medel samt införselavgifter.

Prisregleringskassan för fisk har under perioden 1946—1967 tillförts 48,0 milj. kr. i regleringsavgifter som tagits ut vid inhemska landningar, 25,5 milj. kr. i regleringsavgifter på importfisk samt 15,5 milj. kr. i medel som influtit genom införselavgifter. Dessutom har kassan under perioden tillförts 13,7 milj. kr. i ränteinkomster på i kassan insatta medel. Kassan har därutöver år 1946 tillförts 1 milj. kr. från en tidigare clearingskassa för fisk.

Från prisregleringskassan har i första hand betalats ut medel för att täcka utgifterna för pristillägg m. m. Sammanlagt för samtliga kuststräckor har under perioden 1946—1967 i pristillägg m. m. gått ut 62,5 milj. kr. eller 14,5 milj. kr. mer än det belopp, som förts till prisregleringskassan genom avgifter på fisk som landats i Sverige. Förutom de 62,5 milj. kr. har betalats ut under perioden 3,5 milj. kr. till avskrivning av statslån till prisregleringsföreningarna och 2 milj. kr. till fiskets arbetslöshetskassa. Vidare har av medel som flutit in genom införselavgifter bekostats statens fiskexportrepresentant med sammanlagt 747 000 kr. samt kvalitetskontroll med sammanlagt 331 000 kr. Till fiskpropaganda har av sistnämnda medel använts 1,1 milj. kr. Vissa uppbörds- och kontrollkostnader m. m. har vidare bekostats från prisregleringskassan med sammanlagt 1,5 milj. kr.

Import- och exportregleringen

Importen och exporten av fisk och fiskprodukter regleras genom kungörelsen den 14 mars 1947 (nr 82; omtryckt 1954: 605 och senast ändrad 1961: 368) angående allmänt importförbud samt förordningarna den 5 juni 1953 (nr 372 och 374) angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur resp. utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. Förordningarna gäller tills vidare enligt kungörelserna den 26 april 1967 (nr 136 resp. 137). Enligt gällande grunder för importregleringen av fisk och fiskprodukter äger jordbruksnämnden begränsa importen av fisk i den omfattning som är nödvändig för att upprätthålla prisregleringssystemet. Härvid skall nämnden företa de jämkningar som är erforderliga på grund av

bestämmelserna i EFTA-konventionen eller av åtaganden inom andra internationella organisationer. I frågor av allmänt intresse beträffande tillämpningen av importregleringen inhämtar jordbruksnämnden synpunkter från det av nämnden inrättade fiskimportrådet. Detta består av representanter för fiskare, handel, beredare och konsumenter.

Vid tillämpningen av importregleringen medger nämnden import utan licens av vissa fiskvaror från bl. a. OECD-länderna och vissa öststater. Vara, som tagits upp på sådan licens, får föras in på samma villkor som de licensfria varuslagen under förutsättning att fisken inköpts i fast räkning och att den inte förts in direkt från fiskebåt, s. k. direktlandning. I annat fall utfärdas individuell licens, som kan innebära, att importen kvantitativt regleras. Under år 1967 har behovsprövning av importanspråken skett i huvudsak endast i fråga om färsk och fryst sill (strömning) och torsk samt spirlånga.

Gällande exportreglering av fisk och fiskprodukter innebär i princip att av jordbruksnämnden utfärdad licens fordras för export. S. k. villkorlig licensfrihet tillämpas. Detta innebär att dessa varor under vissa förutsättningar tills vidare får exporteras utan licens till i huvudsak de länder, som inte har centraliserad import. En av de förutsättningar, som jordbruksnämnden uppställer för licensfriheten, är att fisken skall vara inköpt enligt gällande bestämmelser om prisreglering beträffande fisk.

Exporten till länder med centraliserad import sker i enlighet med särskild överenskommelse mellan föreningarna Ostkustfisk, Sydsvensk exportfisk, Väst kustfisk och Fiskkonserverfabrikernas förening samt företrädare för exporthandeln med färsk och fryst fisk samt svensk saltsill. Överenskommelsen innebär bl. a. att all export av saltvattenfisk till sådana marknader, som enligt jordbruksnämndens beslut skall omfattas av centraliseringen, skall förberedas och övervakas av ett affärsutskott för svensk fiskexport. I anslutning till förutnämnda överenskommelse har nämnden föreskrivit, att exportlicens för saltvattenfisk till centraliserade marknader endast beviljas för sådan export, som sker i enlighet med överenskommelsen.

Tabell 1. Antal fiskare vid saltsjöfisket åren 1935—1966

(Indextal: 1935/39=100)

År	Ostkusten (norr om Blekinge)				Sydkusten (Blekinge och Skåne)			
	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Index-tal	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Index-tal
1935/39	4 580	7 437	12 017	100	2 480	1 128	3 608	100
1940/44	5 432	6 921	12 353	103	2 558	1 409	3 967	110
1945/49	5 255	6 157	11 412	95	2 662	1 363	4 025	112
1950/54	3 786	5 677	9 463	79	2 213	1 152	3 365	93
1955/59	2 588	5 663	8 251	69	1 800	1 021	2 821	78
1960	2 225	5 543	7 768	65	1 690	887	2 577	71
1961	2 070	5 457	7 527	63	1 655	856	2 511	70
1962	1 973	5 422	7 395	61	1 600	789	2 389	66
1963	1 810	5 472	7 282	61	1 540	612	2 152	60
1964	1 699	5 268	6 967	58	1 426	576	2 002	55
1965	1 646	3 991	5 637	47	1 358	551	1 909	53
1966	1 593	3 270	4 863	40	1 304	486	1 790	50

År	Västkusten (Hallands län, Göteborgs o. Bohus län)				Samtliga kuststräckor			
	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Index-tal	Yrkesfiskare	Binäringsfiskare	Summa	Index-tal
1935/39	6 586	1 406	7 992	100	13 646	9 971	23 617	100
1940/44	6 749	1 247	7 996	100	14 739	9 577	24 316	103
1945/49	7 231	1 258	8 489	106	15 148	8 778	23 926	101
1950/54	6 826	1 160	7 986	100	12 825	7 989	20 814	88
1955/59	5 616	993	6 609	83	10 004	7 677	17 681	75
1960	5 126	910	6 036	76	9 041	7 340	16 381	69
1961	5 242	873	6 115	77	8 967	7 186	16 153	68
1962	5 021	845	5 866	73	8 594	7 056	15 650	66
1963	4 956	905	5 861	73	8 306	6 989	14 295	65
1964	4 982	1 393	6 375	80	8 107	7 237	15 344	65
1965	5 022	1 482	6 504	81	8 026	6 024	14 050	59
1966	4 993	1 527	6 520	82	7 890	5 283	13 173	56

Anm. Uppgifterna är hämtade från den officiella fiskestatistiken. Enligt instruktionen för statistikinsamlarna skall som yrkesfiskare anses person, som har sin huvudsakliga inkomst av fisket. Lokala skiljaktigheter förekommer emellertid i fråga om gränsdragningen mellan yrkes- och binäringsfiskare.

Tabell 2. Antal fiskerbåtar åren 1935/39, 1948—1966

År	Däckade båtar med motor						Summa	Öppna båtar med motor
	Hkr							Hkr
	1—10	11—30	31—90	91—150	151—200	>200		>10
<i>Ostkusten</i>								
1935/39	388	..
1948/52	834	535	21	1	—	—	1 391	109
1953/57	590	609	37	12	3	—	2 251	200
1958/62	331	484	63	40	17	9	944	315
1963	192	390	90	51	28	15	766	394
1964	196	346	98	53	29	17	739	417
1965	186	327	105	51	33	20	720	470
1966	176	302	106	52	30	30	696	498
<i>Sydskusten</i>								
1935/39	749	..
1948/52	314	302	122	36	—	—	774	7
1953/57	321	265	124	57	3	2	772	18
1958/62	251	213	68	73	32	22	659	31
1963	140	171	58	79	30	47	525	46
1964	127	172	57	67	32	52	507	54
1965	110	162	41	61	34	59	467	71
1966	87	163	41	65	35	66	457	87
<i>Västskusten</i>								
1935/39	1 345	..
1948/52	432	199	347	318	162		1 458	21
1953/57	415	191	297	217	158	125	1 403	33
1958/62	356	172	204	175	109	255	1 271	49
1963	265	151	140	179	81	360	1 176	109
1964	152	175	139	178	89	387	1 120	257
1965	197	187	127	176	84	395	1 166	650
1966	195	214	117	153	86	419	1 184	272
<i>Samtliga kuststräckor</i>								
1935/39	2 482	..
1948/52	1 580	1 036	490	355	162		3 623	137
1953/57	1 326	1 065	458	286	163	128	2 426	251
1958/62	938	869	336	288	158	285	2 874	395
1963	597	712	288	309	139	422	2 467	549
1964	475	693	294	298	150	456	2 366	728
1965	493	676	271	288	151	474	2 353	808
1966	458	679	264	270	151	515	2 337	857

Tabell 3. Saltsjöfiskets avkastning, fördelad på olika fångstområden, mängd, värde samt procentuell fördelning 1935—1967

År	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten		Totalfångst		Därav ilandfört i utrikes hamnar	
	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%	Milj. kg	%
	Fångstmängd									
1935/39	31,9	27	11,9	10	75,6	63	119,4	100	14,8	12
1940/44	37,0	31	19,3	16	64,1	53	120,4	100	1,7	1
1945/49	27,9	17	24,2	14	115,6	69	167,7	100	12,6	8
1950/54	28,2	14	30,4	16	138,2	70	196,8	100	30,2	15
1955/59	27,1	12	36,4	16	165,5	72	229,0	100	53,5	23
1960	25,7	10	42,6	16	190,8	74	259,1	100	65,2	25
1961	24,8	9	43,4	16	200,9	75	269,1	100	87,1	32
1962	23,8	8	45,4	16	223,6	76	292,8	100	117,6	40
1963	22,6	7	40,7	12	277,2	81	340,5	100	163,1	48
1964	22,8	6	36,5	10	316,2	84	375,5	100	213,0	57
1965	23,4	6	35,8	10	309,0	84	368,2	100	203,1	55
1966	23,6	7	37,4	12	257,4	81	318,4	100	169,3	53
1967 ¹	26,5	8	41,0	12	272,0	80	339,5	100	187,0	55

År	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten		Totalfångst		Därav ilandfört i utrikes hamnar	
	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%	Milj. kr	%
	Fångstvärde									
1935/39	8,3	28	3,7	13	17,6	59	29,6	100	3,1	10
1940/44	26,3	31	13,5	16	45,8	53	85,6	100	0,3	0
1945/49	23,8	23	14,0	14	65,4	63	103,2	100	7,0	7
1950/54	24,2	21	18,1	15	74,0	64	116,3	100	10,8	9
1955/59	24,0	16	24,2	16	100,3	68	148,5	100	20,8	14
1960	25,3	15	27,0	15	120,2	70	172,5	100	30,1	17
1961	28,4	15	29,0	15	131,2	70	188,6	100	41,0	22
1962	26,6	12	31,3	14	160,0	74	217,9	100	70,0	32
1963	26,4	12	29,7	14	161,6	74	217,7	100	67,7	31
1964	31,1	13	32,4	13	178,5	74	242,0	100	87,7	36
1965	31,2	11	31,2	12	207,7	77	270,1	100	109,7	41
1966	32,9	13	30,8	13	184,5	74	248,2	100	99,9	40
1967 ¹	32,0	14	31,0	13	168,5	73	231,5	100	86,2	37

¹ Uppgifterna är hämtade ur den officiella statistiken utom för år 1967, då de är beräknade av jordbruksnämnden.

Anm. Med »Västkusten» avses fångstområdena Kattegatt, Skagerack, Nordsjön och avlägsnare vatten; »Sydkusten» inkluderar Öresund. Avrens är inkluderat i fångstmängdsuppgifterna fr. o. m. år 1949 men däremot inte för åren dessförinnan. Det totala avrenset har för 1945/48 utgjort i genomsnitt 8,7 milj. kg. Fr. o. m. år 1949 är i ilandföringen i utrikes hamnar inkluderad s. k. skrapfisk. Sådan fisk ingår däremot ej i motsvarande siffror för åren dessförinnan och därmed ej heller i kolumnerna »Västkusten» och »Totalfångst». Före år 1949 torde ilandföringen av skrapfisk i utlandet ha varit obetydlig. Direktlandningar i utlandet fr. o. m. år 1963 i hel fårskvikt, tidigare år i landad vikt.

Tabell 4. Genomsnittliga fiskarpriser och minimipriser på fisk under tiden juli 1963—september 1967, öre/kg

Tid	Västkusten										Sydkusten						Genomsnittet av partinoteringar på strömming i Stockholm ⁶
	Genomsnittliga fiskarpriser ¹					Minimipriser ³					Genomsnittliga fiskarpriser		Minimipriser ³				
	All fisk ²	Sill (färsk)	Torsk	Makrill	Annanfisk ²	Sill nr 1 ⁴	Sill nr 3 ⁴	Torsk nr 1	Torsk nr 2	Makrill nr 1 ⁴	Sill	Torsk	Sill nr 1	Sill nr 3	Torsk nr 1 ⁵	Torsk nr 2 ⁵	
<i>1963</i>																	
3:e kv.	74,6	50,5	107,6	128,1	128,2	64(45)	49(36)	80	65	69(50)	57,5	74,8	70	61	63	60	150,0
4:e kv.	95,9	42,6	159,5	83,2	148,9	57(39)	43(31)	80	65	59(48)	59,4	71,3	70	61	63	60	151,7
<i>1964</i>																	
1:a kv.	102,6	49,7	118,7	122,3	143,9	55(37)	40(25)	80	65	59(45)	69,7	68,6	70	61	64	61	152,0
2:a kv.	103,9	39,9	130,8	94,4	133,3	55(35)	40(27)	80	65	74(52)	56,0	77,0	70	61	64	61	150,9
3:e kv.	96,6	54,5	135,2	120,3	141,2	64(49)	49(36)	80	65	74(55)	61,4	86,6	70	61	64	61	158,8
4:e kv.	109,2	55,5	169,7	100,9	148,0	64(50)	49(36)	80	70	64(50)	65,6	88,5	70	61	64	61	167,1
<i>1965</i>																	
1:a kv.	97,9	50,7	120,3	113,8	159,5	58(45)	43(33)	80	70	64(50)	93,5	81,7	70	61	72	69	192,3
2:a kv.	123,2	63,3	133,8	103,3	140,4	58(45)	43(33)	85	70	79(52)	64,0	90,0	70	61	70	67	167,3
3:e kv.	122,6	68,3	138,1	141,7	145,9	68(57)	53(38)	85	70	79(53)	68,3	87,3	70	61	72	69	155,5
4:e kv.	108,0	60,7	158,1	110,2	156,6	68(59)	53(38)	91	76	64(53)	72,4	85,0	70	61	72	69	167,9
<i>1966</i>																	
1:a kv.	124,0	78,1	135,5	118,8	160,1	71(61)	55(40)	91	76	64(53)	105,7	87,5	70	61	76	73	224,0
2:a kv.	109,4	50,9	126,9	115,3	129,6	68(56)	52(38)	85	70	84(57)	75,1	84,3	70	61	76	73	205,1
3:e kv.	101,9	59,6	100,5	124,0	143,2	70(56)	54(40)	85	70	84(57)	67,6	88,2	70	61	76	73	188,8
4:e kv.	105,2	55,6	129,9	135,6	157,0	70(56)	55(41)	95	80	64(55)	63,3	83,9	70	61	76	73	174,9
<i>1967</i>																	
1:a kv.	126,6	66,4	140,2	137,4	169,7	70(56)	55(41)	95	80	64(55)	66,6	80,8	70	61	76	73	185,0
2:a kv.	103,9	49,4	99,8	87,9	129,1	70(56)	55(41)	85	71	88(56)	59,5	73,4	70	61	76	73	190,4
3:e kv.	104,2	54,4	87,6	138,3	129,4	70(56)	55(41)	85	72	88(56)	57,9	83,2	70	61	76	73	175,8

¹ Uppgifterna avser försäljningen vid fiskauktionerna i Göteborg, Kungshamn, Smögen, Lysekil och Strömstad.

² Skarpsill, saltsill, skrapfisk och skaldjur ej medtagna.

³ Minimipriserna på sill och marill avser orensad vara samt på torsk rensad vara med huvud.

⁴ Avser minimipriser vid försäljning på s. k. första auktion (för alla köpare). Inom parentes har angivits minimipriset vid försäljning på s. k. andra auktion (för exportörer och beredare).

⁵ Under 1963 och 1964 har minimipriserna under slutet av veckan legat 4 öre per kg under de angivna priserna.

⁶ Partinoteringen på strömming är det pris, som producentföreningen betingar sig vid försäljning till detaljhandeln, och är sålunda ej jämförbart med de i kolumnerna redovisade fiskarpriserna.

Anm. Såväl de genomsnittliga fiskarpriserna som minimipriserna inkluderar i förekommande fall exempelvis auktionsavgifter och fiskarens andel i lädkostnaden.

Tabell 5. Utrikeshandeln med fisk, kräftdjur och blötdjur samt beredd eller konserverad fisk m. m. tillhörande kap. 3 och 16 i tulltaxan

År	Utförsel				Införsel			Differens Utförsel- överskott (+) Införsel- överskott (-)
	Kommersiell export		Direkt land- ningar i utlandet	Sum- ma	fisk, kräft- djur och blötdjur kap. 3	beredd eller konser- verad fisk m. m. kap. 16	Sum- ma	
	fisk, kräft- djur och blötdjur kap. 3	beredd- eller konser- verad fisk m. m. kap. 16						
<i>Milj. kg</i>								
1935/39	25,1	1,4	14,8	41,3	44,5	7,1	51,6	— 10,3
1940/44	5,4	0,4	1,7	17,5	11,6	0,4	12,0	— 4,5
1945/49	30,2	2,0	12,6	44,8	21,5	4,7	26,2	+ 18,6
1950/54	47,9	2,5	30,2	80,6	25,6	8,8	34,4	+ 46,2
1955/59	41,4	2,5	53,5	97,4	32,4	14,1	46,5	+ 50,9
1960	56,4	3,5	65,2	125,1	31,0	16,5	47,5	+ 77,6
1961	45,3	2,7	87,1	135,1	37,7	20,2	57,9	+ 77,2
1962	33,0	3,6	117,6	154,2	38,4	19,4	57,8	+ 96,4
1963	34,3	3,3	162,2	199,8	42,0	17,7	59,7	+ 140,1
1934	23,5	2,9	212,0	238,4	40,3	24,2	64,5	+ 173,9
1965	29,3	3,2	201,6	234,1	45,4	24,8	70,2	+ 163,9
1966	17,3	3,6	167,7	188,6	48,3	26,1	74,4	+ 114,2
1967	11,7	3,5	185,6	200,8	45,6	26,4	72,0	+ 128,8
<i>Milj. kr</i>								
1935/39	7,8	1,3	3,1	12,2	20,9	4,6	25,5	— 13,3
1940/44	2,8	0,3	0,3	3,4	10,4	1,7	12,1	— 8,7
1945/49	21,0	5,5	7,0	33,5	23,3	7,3	30,6	+ 2,9
1950/54	31,9	7,2	10,8	49,9	36,7	14,9	51,6	+ 1,7
1955/59	33,2	7,7	22,8	63,7	64,0	31,5	95,5	— 31,8
1960	43,4	11,2	30,1	84,7	71,8	39,2	111,2	— 26,3
1961	39,2	10,1	41,1	90,4	85,5	46,3	131,8	— 41,4
1962	34,0	13,3	70,0	117,3	99,0	47,4	146,4	— 29,1
1963	34,5	13,5	67,7	115,7	110,5	50,2	160,7	— 45,0
1964	29,5	12,0	87,7	129,2	122,1	66,0	188,1	— 58,9
1965	34,6	14,6	109,7	158,9	154,8	77,9	232,7	— 73,8
1966	25,4	17,2	99,9	142,5	171,6	92,4	264,0	— 121,5
1967	18,9	18,5	86,2	123,6	163,1	98,5	261,6	— 138,0

Anm. 1 Vissa beredda eller konserverade varor av fisk och skaldjur, som i den tidigare tulltaxan hänförs till stat. nr 281: 1 och 321: 5, ingår i denna tabell fr. o. m. 1957.

Anm. 2 T. o. m. 1948 är s. k. skrapfisk icke inkluderad i direktlandningarna i utlandet.

Anm. 3 Direktlandningar i utlandet redovisade i ilandförd vikt enligt jordbruksnämndens statistik. Övriga siffror är hämtade från handelsstatistiken utom för 1967, som grundar sig på tullverkets preliminära statistik.

Tabell 6. Tablå över inkomster (prisregleringsavgifter m. m.) och utgifter för prisregleringen på fisk under tiden 15/4¹ 1946 – 31/12 1967, allt i kronor

År	Västkusten		Sydkusten		Ostkusten (strömming)		Importfisk	
	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Utgifter	Prisregleringsavgifter	Införselavgifter
		Pristillägg m. m.		Pristillägg m. m.		Prisutjämningsbidrag ²		
1946—1950	8 604 534:36	9 223 575:36	1 234 318:23	1 187 022:99	1 041 366:05	1 590 487:20	1 188 025:25	
1951—1955	10 769 464:15	7 976 061:13	2 439 792:09	1 102 423:55	2 342 103:20	3 751 110:95	7 018 342:03	
1956—1960	7 383 640:09	9 587 783:11	1 454 777:92	3 339 798:50	1 973 592:30	2 727 762:76	7 093 614:84	7 234 886:54
1961—1965	5 495 958:23	9 400 814:40	1 415 708:50	3 265 172:35	1 803 690:45	2 979 407:08	7 880 420:30	6 745 813:30
1966	704 692:99	1 626 117:—	241 431:63	578 525:50	214 160:90	516 606:11	1 430 877:49	1 321 652:—
1967	641 752:68	³ 2 140 843:—	275 339:24	³ 1 202 651:43	89:06	333 300:—	932 387:95	232 000:—
Omkostnader 1946— 1967		633 937:77		86 891:98		24 102:35		⁴ 2 203 422:70
Avveckling av statslån. Summa		2 500 000:—		500 000:—		500 000:—		
	33 600 042:50	43 089 131:77	7 061 367:61	11 262 486:30	7 375 001:96	12 422 776:45	25 543 667:86	13 330 929:14
Underskott	—9 489 089:27		—4 201 118:69		—5 047 774:49			
				+20 136 614: 55				
Överfört år 1946 från clearingkassan för fisk				+ 1 000 000: —				
Ränteinkomster				+13 699 539: 37				
Uppbörds- och kontroll- kostnader				— 743 411: —				
Överfört till arbetslös- hetskassan				— 2 000 000: —				
Total behållning 31/12 1967				+32 092 742: 92				

¹ Beträffande strömmingsregleringen den 1/4.² Bortsett från fonder å tillhopa 543 168 kr., vilka vid regleringssystemets införande ställts till Ostkustens förfogande för prisutjämningsbidrag och sedermera helt åtgätt.³ Beloppet är preliminärt.⁴ Av beloppet utgör 747 299 kr. 50 öre kostnad för fiskexportrepresentanten, 331 123 kr. 20 öre kostnad för kvalitetskontrollen för fisk och 1 125 000 kr. anslag till fiskpropaganda.

Anm. »Prisregleringsavgifter» och »införselavgifter» avser under respektive år faktiskt influtna inkomster medan »pristillägg» och »prisutjämningsbidrag» belöper på respektive år. Specificerade siffror för åren 1946—1955 finns redovisade i prop. 1960: 82, för åren 1956—1960 i prop. 1963: 49 och för åren 1961—1965 i prop. 1967: 38.

Utredningens förslag

Enligt utredningens uppfattning är det påkallat att upprätthålla prisregleringen av fisk även i fortsättningen. Med hjälp av regleringen bör man söka stabilisera marknadsförhållandena för fisk samt främja utvecklingen mot ett rationellt fiske. Av vikt är också att de olika regleringsåtgärderna utformas så att största möjliga avsättning av fisk uppnås. Syftet med prisregleringen av fisk kan bäst förverkligas om regleringsåtgärderna genomförs i samverkan mellan det allmänna och fiskerinäringens olika intressenter och gemensamt för olika kuststräckor. Vid prisregleringen av fisk bör således tillämpas i huvudsak samma institutionella former som enligt statsmakternas beslut gäller vid regleringsverksamheten på jordbruksområdet.

Mot denna bakgrund föreslås vissa ändrade former för prisregleringen av fisk. Förslagen innebär bl. a. att prisregleringen på syd- och västkusten omhänderskas av en regleringsförening där såväl fiskarorganisationer som organisationer och företag inom handel och industri ingår som medlemmar.

Grunderna för prisregleringen

Utredningen anser, att prisregleringsavgifter bör tas upp för fisk m. m. även efter den 30 juni 1968 i den ordning som gäller f. n. Avgifterna bör föras till jordbruksnämndens prisregleringskassa för fisk. Denna kassa bör vidare liksom hittills tillföras införselavgifterna på fiskområdet. Dessa avgifter bör redovisas särskilt. Prisregleringskassans inkomster kommer därmed att bestå av prisreglerings- och införselavgifter och av ränteinkomster på de medel som inestår i kassan.

Grunderna för prisregleringen under ett regleringsår eller längre period bör enligt utredningens uppfattning fastställas av riksdagen. Med utgångspunkt från dessa grunder bör Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, statens jordbruksnämnd fastställa det belopp från prisregleringskassan som under regleringsperioden skall få användas för prisreglerande åtgärder m. m.

Beslut om grunderna för prisregleringen bör enligt utredningens mening föregås av överläggningar mellan representanter för staten och för fisket. Staten bör vid dessa överläggningar företrädas av jordbruksnämnden, varvid nämnden bör samråda med sin konsumentdelegation. Genom att denna delegation kopplas in i överläggningarna på fiskområdet finns det vid det system som föreslås inte längre behov av nämndens nuvarande råd för prisregleringsfrågor på fiskets område. Detta råd bör därför avvecklas fr. o. m. den 1 juli 1968.

Utredningen anser, att nämndens överläggningar i prisregleringsfrågor inte bör ske med skilda delegationer för olika kuststräckor utan fisket bör

företrädas vid överläggningarna av en för hela fiskarkåren representativ förhandlingsdelegation. Detta krav torde bli tillgodosett om fisket företräds av en förhandlingsdelegation, som genom Sveriges fiskares riksförbund utses av berörda fiskarorganisationer. En sådan gemensam representation för fisket bör gälla som förutsättning för att ifrågavarande överläggningar skall komma till stånd.

Överläggningarna mellan jordbruksnämnden och fiskets förhandlingsdelegation bör påbörjas under hösten före utgången av en prisregleringsperiod. Senast i mitten av februari följande år bör jordbruksnämnden lämna förslag till Kungl. Maj:t angående fiskprisregleringen under nästa regleringsår eller en eventuellt längre regleringsperiod. Nämndens skrivelse bör innehålla redogörelse för överläggningarnas resultat samt förslag om grunderna för prisregleringen under nästkommande regleringsperiod liksom övriga förslag i samband med prisregleringen av fisk. I skrivelsen bör även behandlas spörsmål i samband med import- och exportregleringen av fisk och fiskprodukter.

Ostkusten

Eftersom det nuvarande prisregleringssystemet på ostkusten bygger på en överenskommelse mellan jordbruksnämnden och ostkustfiskarnas organisationer bör enligt utredningens mening systemet inte ändras innan tiden för den nu gällande överenskommelsen går ut. Detta innebär, att prisregleringen på ostkusten t. o. m. budgetåret 1971/72 bör ske enligt de regler, som fastställts av 1965 års riksdag. Därefter bör det nu föreslagna allmänna regleringssystemet även gälla för ostkusten. Ostkustens prisregleringsförening bör således fr. o. m. den 1 juli 1972 upphöra med sin verksamhet. Om särskilda förhållanden så påkallar bör det övervägas om ostkusten redan före den 1 juli 1972 bör ordnas in i det allmänna regleringssystemet. Överläggningar bör i så fall självfallet först ske mellan staten och ostkustens fiskarorganisationer.

Föreningen Svensk fisk

Sammanställning och arbetsformer. Utredningen föreslår, att en särskild förening, Svensk fisk, ekonomisk förening, bildas för att ta hand om marknadsreglerande åtgärder i fråga om fisk.

Föreningens stadgar bör godkännas av jordbruksnämnden. Bl. a. följande organisationer och företag kan ingå som medlemmar i föreningen.

Från fiskarorganisationerna: Sveriges fiskares riksförbund, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Skånes fiskareförbund, Svenska sydkustfiskarens centralförbund.

Från handel och industri: Kooperativa förbundet, Sveriges fiskgrossisters

riksförbund (Sveriges grossistförbund), Fiskgrossisters förening, Fiskkonserverfabrikernas förening, större företag inom fiskberedningsindustrin samt berörda branschsammanlutningar i övrigt.

Samtliga ifrågavarande organisationer och företag har förklarat sig viliga att medverka i det nya systemet och kan således beräknas komma att ingå i föreningen. Som princip bör gälla, att medlemskap i föreningen bör efter prövning av föreningsstämman eller styrelsen kunna vinnas av sådana organisationer eller företag, där inte sådant hinder för medlemskap föreligger som anges i 11 § lagen om ekonomiska föreningar.

Enkel insats i föreningen föreslås bli fastställd till 5 000 kr. Enligt utredningens mening bör Svenska västkustfiskarnas centralförbund vara med i föreningen med 20 insatser, Skånes fiskareförbund, Svenska sydkustfiskarens centralförbund och Kooperativa förbundet med vardera fem insatser samt övriga med minst tre insatser eller det antal insatser som föreningsstämman fastställer.

Föreningens styrelse förordas bestå av lägst sex och högst nio ledamöter samt personliga suppleanter för varje styrelseledamot. Kungl. Maj:t bör utse tre ledamöter. Av dessa bör två representera staten och den ene tillika vara opartisk ordförande. Suppleanten för ordföranden bör vara styrelsens vice ordförande. Den tredje bör representera konsumentintresset. Av övriga ledamöter bör tre utses gemensamt av de fiskarorganisationer, som ingår i föreningen, samt tre efter beslut av övriga medlemmar. Härvid förutsätts, att i inledningsskedet två av fiskarorganisationernas representanter i styrelsen kommer att företräda fisket på västkusten samt en ledamot fisket på sydkusten. När ostkustens fiskarorganisationer inträder i föreningen bör högsta antalet styrelseledamöter ökas till tio så att även ostkustfisket kan bli företrätt i styrelsen.

Föreningens styrelse bör vara beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst fyra ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal bör den mening gälla, som företräds av ordföranden (vice ordföranden), dock att vid val skall skiljas genom lottning.

De nuvarande prisregleringsföreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk samt föreningen Sydsvensk exportfisk förutsätts bli avvecklade i samband med tillkomsten av det nya systemet. Härvid bör de nämnda föreningarnas tillgångar, sedan skulderna och föreningsmedlemmarnas insatser betalats åter, föras över till föreningen Svensk fisk. Utredningen förutsätter, att beslut som krävs härför kommer att fattas av föreningarnas stämmor våren 1968. Vidare bör medel, som finns i Västkustfisks och Sydkustfisks konjunkturutjämningsfonder, föras till en konjunkturutjämningsfond som bildas av Svensk fisk. För föreningens avsättningar till konjunkturutjämningsfonden bör gälla samma regler om skattefrihet som nu gäller för föreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk.

Svensk fisk bör vid sin verksamhet följa de riktlinjer för reglerings-

verksamheten som blir fastställda av statsmakterna samt även följa de allmänna föreskrifter eller anvisningar, som jordbruksnämnden kan komma att meddela inom ramen för dessa riktlinjer. Utredningen anser, att föreningsbeslut i samband med dess löpande verksamhet i princip inte bör prövas av jordbruksnämnden. I stadgan bör dock anges, att tvist mellan föreningen å ena sidan samt föreningsmedlem eller styrelseledamot å andra sidan om hur meddelade riktlinjer och direktiv skall tillämpas kan underställas nämndens prövning. Över nämndens beslut bör klagan kunna föras hos Kungl. Maj:t.

Utredningen förutsätter, att vid Svensk fisk i första hand anställs den nuvarande personalen vid föreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk.

Arbetsuppgifter m. m. Föreningen Svensk fisk bör kunna fastställa minimi- och garantipriser för viktigare fiskslag. Vilka fiskslag som bör omfattas av nämnda stöd, bör enligt utredningens uppfattning bestämmas av föreningen. I samband med att minimi- och garantipriser fastställs bör föreningen beakta fiskerinäringens intressen samt eftersträva att avsättningen av fisk i största möjliga utsträckning främjas. Föreningens åtgärder bör syfta till att uppnå en för fisket gynnsam marknadsutveckling. Härvid bör hänsyn tas till det allmännas intressen samt i övrigt tillses, att genom stödet en ur samhälls- och företagsekonomisk synpunkt önskvärd utveckling inom fisket gynnas.

När minimi- och garantipriserna fastställs bör vidare beaktas, att utgifterna för prisstödet håller sig inom ramen för de medel, som enligt statsmakternas beslut förts till föreningen för marknadsreglerande åtgärder under regleringsåret jämte de medel som föreningen under regleringsåret uppburit i ränteinkomster. Beslut om minimi- och garantipriserna bör följaktligen bygga på överväganden om den beräknade kvantiteten fisk, som kan komma att tas om hand av föreningen, samt avsättningsmöjligheterna för denna fisk.

Utredningen föreslår, att minimi- och garantipris bör anses vara fastställt på sätt som nu angetts om beslutet i prisfrågan biträtts av den opartiske ordföranden i föreningens styrelse. Beslut i prisfrågan, som fattas utan att detsamma biträtts av ordföranden, bör sålunda gälla endast om jordbruksnämnden godkänner detsamma. Om ordföranden med hänsyn till de faktorer som nämnts påkallar att ett minimi- eller garantipris skall ändras och detta avvisas av styrelsemajoriteten, bör frågan också prövas av nämnden.

Medel i föreningens konjunkturutmättningsfond bör få användas som rörelsemedel av föreningen. Fondens medel bör dock få förbrukas endast om oförutsedda förhållanden så påkallar. Detta innebär, att hänsyn till möjligheten att förbruka fondmedlen inte skall tas när minimi- och garantipriserna fastställs. Om fondmedlen skall förbrukas bör detta kunna ske utan att frågan prövas av jordbruksnämnden endast om beslutet i frågan har biträtts av den opartiske ordföranden och beloppet under ett regleringsår inte

överstiger en fjärdedel av fondens behållning vid utgången av föregående regleringsår. Om ett större belopp behöver tas i anspråk, bör detta endast få ske om så medges av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av jordbruksnämnden.

Fisk, som inte har kunnat avsättas till lägst minimipris, bör av föreningen kunna köpas till garantipris. Föreningen bör fastställa villkoren för köp till garantipris och således bl. a. bestämma de mottagningsplatser, där garantipris utan avdrag tillämpas. I detta sammanhang erinrar utredningen om att spörsmål i samband med mottagningsförhållandena på västkusten f. n. behandlas av en särskild kommitté, fiskmottagningsutredningen, vilken väntas lämna sitt betänkande inom den närmaste tiden. Utredningen förutsätter, att resultatet av denna utredning kan ge underlag för Svensk fisks ställningstaganden i fråga om mottagningsplatser m. m.

Utredningen anser, att föreningen bör ha möjlighet att främja avsättningen genom att lämna prisutjämningsbidrag för viss fisk. När detta bidrag fastställs bör gälla samma regler, som föreslås i fråga om minimi- och garantipriser. Således bör beslut om prisutjämningsbidrag endast gälla utan att prövas av jordbruksnämnden om beslutet har biträtts av den opartiske ordföranden i föreningens styrelse.

Utredningen föreslår att den fisk, som av föreningen köpts till garantipris, inte får säljas under minimipris till sådana användningsområden, som normalt täcks genom köp till lägst minimipris. Samma principer, som f. n. tillämpas i detta sammanhang, bör således även gälla för Svensk fisks försäljning av överskottskvantiteter. Utredningen nämner, att den avser att i annat sammanhang återkomma till nu berörda frågor.

Utöver de arbetsuppgifter som angetts bör föreningen även ta hand om kvalitetskontrollen av sådan fisk, som inköps till garantipris. Föreningen bör vidare ha möjlighet att genom olika åtgärder allmänt främja avsättningen av fisk inom landet. Således bör föreningen bl. a. kunna lämna stöd till åtgärder, som förbättrar marknadsföringen och mottagningsförhållandena på fiskområdet. Utredningen anser dock, att speciellt stöd till propaganda- och upplysningsverksamhet tills vidare bör beviljas av Kungl. Maj:t i särskild ordning.

De medel från prisregleringskassan för fisk, som under ett regleringsår har förts till föreningen men som inte förbrukats under denna period, bör föras till föreningens konjunkturutjämningsfond.

Utredningen framhåller i detta sammanhang, att en väsentlig förutsättning för föreningens möjligheter att effektivt fullfölja sina arbetsuppgifter är att såväl fiskets fackliga och ekonomiska organisationer som berörda organisationer och företag inom handel och industri aktivt bistår föreningen i dess verksamhet.

Utrikeshandeln

Utredningen anser, att behovet att föra samman exporten till centraliserade marknader står kvar även efter den 30 juni 1968. Förordningen angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. bör således fortfarande att gälla. Efter den 30 juni 1968 bör dock exporten till centraliserade marknader ske genom Svensk fisk och det nuvarande affärsutskottet för svensk fiskeexport bör således upphöra med sin verksamhet. Vidare bör avvecklas det s. k. fiskeexportrådet, som är knutet till jordbruksnämnden. I Svensk fisk blir såväl producent- som handelsintressen företrädda och behov av nämndens exportråd finns följaktligen inte när det nya systemet har införts. Detta gäller även beträffande jordbruksnämndens s. k. importråd för fisk. Utredningen förutsätter nämligen, att jordbruksnämnden genom föreningen Svensk fisk kan få fiskerinäringens synpunkter i viktigare export- och importfrågor. Föreningen kan härvid, om den så önskar, till sig knyta rådgivande organ i utrikeshandelsfrågor med företrädare bl. a. för fisket samt handel och industri.

Vid export till länder, som inte har centraliserad import, gäller i princip krav på licens av jordbruksnämnden, men f. n. tillämpas för nämnda export s. k. villkorlig licensfrihet. Export till dessa länder sker av enskilda handelsföretag, medan Väst kustfisk och Syd kustfisk med hänsyn till regleringssystemet har uteslutits från denna export. Även i fråga om föreningen Svensk fisk bör enligt utredningens mening gälla att den i princip inte bör få exportera överskottsfisk till andra länder än sådana där importen har centraliserats. Det kan nämligen inte anses godtagbart, att Svensk fisk skulle sälja överskottskvantiteter utomlands i konkurrens med den export, som sker genom enskilda företag, vilka har köpt sin exportfisk till högre pris än garantipriset. Det kan dock ur Svensk fisks synpunkt bli angeläget att utförseln av fisk till ifrågavarande länder ökar. Förutsättningar för att öka exporten kan härvid skapas av Svensk fisk genom att minimipriserna för exportfisk avvägs på ett lämpligt sätt. Vad som angetts bör enligt utredningens mening inte hindra att föreningen i samverkan med enskilda exportföretag aktivt deltar i exporten till länder utan centraliserad import.

Som förut nämnts, bör Svensk fisks regleringsverksamhet först vid en senare tidpunkt omfatta ostkusten. Exporten av överskottsfisk från ostkusten till centraliserade marknader sker f. n. genom Sydsvensk exportfisk och affärsutskottet för svensk fiskeexport. Utredningen föreslår att dessa organ avvecklas i samband med att det nya systemet införs och att exporten av överskottsfisk från ostkusten därefter sker genom Svensk fisk. Härvid bör när exportfrågor samt andra spörsmål av intresse för ostkusten behandlas en representant för Ostkustens prisregleringsförening adjungeras med Svensk fisks styrelse.

Importen av fisk och skaldjur m. m. föreslås kunna regleras även i fort-

sättningen. Hittills har gällt att importen av fisk — inom ramen för gällande internationella bindningar — skall begränsas i den omfattning, som är nödvändig för att upprätthålla prisregleringssystemet. Utredningen förordar, att denna princip tillämpas även efter den 30 juni 1968. Vid reglering av importen bör jordbruksnämnden således ta hänsyn bl. a. till de minimipriser, som fastställs av föreningen Svensk fisk. Som tidigare nämnts förutsätts därvid att nämnden genom föreningen Svensk fisk kommer att kunna hämta in fiskerinäringens synpunkter i viktigare export- och importfrågor.

Prisregleringen budgetåren 1968/69 och 1969/70

Utredningen anser det angeläget, att föreningen Svensk fisk får ett tämligen omfattande eget rörelsekapital samt medel för att täcka de utgifter, som på grund av oförutsedda förhållanden kan uppstå vid dess verksamhet. Utredningen föreslår, att Svensk fisks konjunkturutjämningsfond i samband med att det nya systemet träder i kraft tillförs förutom behållningen i de nuvarande prisregleringsföreningarnas konjunkturutjämningsfonder 7,5 milj. kr. från prisregleringskassan för fisk. Detta innebär, att Svensk fisk även tillförs en betydande ränteinkomst.

Som tidigare nämnts skall föreningen Svensk fisk kunna lämna stöd till åtgärder, vilka förbättrar marknadsföringen på fiskområdet. Stöd bör således av föreningen kunna lämnas exempelvis till marknadsundersökningar och utvecklingsarbete. Med hänsyn till betydelsen av att avsättningen av fisk främjas anser utredningen det angeläget att Svensk fisk får särskilda medel för detta ändamål. I samband med att det nya systemet träder i kraft bör Svensk fisk tillföras 500 000 kr. från prisregleringskassan för fisk för att av föreningen användas för ifrågavarande stöd.

För att bekosta regleringsverksamheten på väst- och sydkusten bör föreningen Svensk fisk under budgetåren 1968/69 och 1969/70 tillföras belopp motsvarande de prisregleringsavgifter, som under resp. budgetår förs till prisregleringskassan för fisk. Kassan har åren 1966 och 1967 tillförts sådana avgifter (exkl. avgifter från ostkusten) med resp. 2,4 och 1,8 milj. kr. Med hänsyn till de speciella förhållanden, som f. n. råder i fråga om avsättningen av fisk, föreslås föreningen dessutom budgetåren 1968/69 och 1969/70 tillföras belopp motsvarande de ränteinkomster, som under resp. budgetår uppbärs på de i prisregleringskassan inestående medlen. Det belopp vilket enligt beslut av 1965 års riksdag skall utgå i stöd till strömmingsfisket jämte det belopp varmed vissa särskilda kostnader överstiger prisregleringskassans inkomster av införselavgifter skall dock först dras av. Stödet till strömmingsfisket kan för budgetåret 1968/69 beräknas till omkring 350 000 kr. De särskilda kostnaderna gäller bl. a. fiskeexportrepresentanten, kvalitetskontroll, fiskpropaganda samt uppbörd och kontroll. De

uppskattas av utredningen till sammanlagt 500 000 kr. per budgetår. Som ett överslag beräknar utredningen att Svensk fisk enligt de regler som föreslagits under vardera av budgetåren 1968/69 och 1969/70 får omkring 500 000 kr. av prisregleringskassans ränteinkomster. Föreningen beräknas första året få totalt omkring 2,4 milj. kr. för sin verksamhet, vartill kommer över 400 000 kr. i ränteinkomster på de medel som från prisregleringskassan förs över till föreningen.

Stödet till strömmingsfisket förutsätts budgetåren 1968/69 och 1969/70 utgå enligt de regler, som fastställts av 1965 års riksdag. Därest indexregeln kommer att utlösas bör bidragsgränserna justeras med hänsyn härtill.

De inkomster, som flyter in i prisregleringskassan för fisk, har under senare år begränsats. Enligt utredningens mening är det påkallat att närmare undersöka frågan om prisregleringskassans medelsbehov samt olika spörsmål i samband med att nämnda avgifter tas upp på inhemsk och importerad fisk. Utredningen upplyser att den avser att behandla nämnda frågor vid sitt fortsatta arbete.

Fullmäktige i riksgäldskontoret föreslås få bemyndigande att budgetåren 1968/69 och 1969/70 ställa garantier för lån i Sveriges kreditbank mot gängse ränta åt Svensk fisk intill ett belopp av 5 milj. kr. jämte ränta. Vidare bör behållningen i prisregleringskassan för fisk budgetåren 1968/69 och 1969/70 få användas för lån till Svensk fisk för att tillfälligt finansiera krediter vid försäljning av fisk på export. Härvid bör gälla motsvarande villkor, som f. n. tillämpas vid sådana lån till nuvarande prisregleringsföreningar.

För innevarande budgetår får från regleringskassan för fisk disponeras dels 200 000 kr. till den av centralnämnden för fiskpropaganda bedrivna verksamheten, dels 115 000 kr. för att bestrida kostnaderna för en fiskexportrepresentant, dels 60 000 kr. för att bekosta viss kvalitetskontroll av fisk. Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 8 december 1967 har dessutom som särskilt stöd ytterligare 200 000 kr. från prisregleringskassan ställts till förfogande för centralnämnden för fiskpropaganda.

Utredningen upplyser att den har för avsikt att vid sitt fortsatta arbete närmare behandla frågan om formerna för stödet till upplysningsverksamheten på fiskområdet. Med hänsyn härtill föreslås, att stödet till centralnämnden för fiskpropaganda tills vidare utgår med oförändrat belopp. För budgetåret 1968/69 bör således 200 000 kr. ställas till centralnämndens förfogande.

För att täcka kostnaden för befattningen som fiskexportrepresentant har under budgetåret 1966/67 tagits i anspråk 97 530 kr. Enligt utredningens uppfattning finns behov av denna befattning även under nästa budgetår. Under budgetåret 1968/69 förordas därför ett oförändrat belopp, dvs. högst 115 000 kr. få disponeras för ändamålet. Likaså föreligger behov av kvalitetskontroll på svenska fiskvaror i huvudsakligen samma omfattning som

f. n. sker. För kontroll av fiskkonserver tillgängliga medel och kontrollavgifter kan beräknas räcka till för att täcka kostnaderna under budgetåret 1968/69. Däremot beräknas avgifterna för andra fiskvaror än konserver inte komma att täcka kostnaderna. Budgetåret 1966/67 förelåg ett underskott vid denna kontroll som uppgick till 32 401 kr. Utredningen föreslår, att liksom innevarande budgetår även nästa budgetår 60 000 kr. får disponeras för kvalitetskontroll.

Kostnaderna för fiskpropaganda och kvalitetskontroll bör enligt utredningens mening i första hand bekostas av de införselavgifter på fiskets område, som inflyter under budgetåret 1968/69. Dessa avgifter kan dock inte beräknas helt täcka kostnaderna. För återstoden av kostnaderna bör få disponeras ränteinkomster från prisregleringskassan för fisk. Även kostnaden för befattningen som fiskexportrepresentant bör finansieras på sistnämnda sätt.

Departementschefen

Under 1960-talet har fångsterna vid saltsjöfisket ökat starkt i såväl kvantitet som värde. De ökade fångsterna har till övervägande del gällt sill som förts i land utomlands, främst i Danmark. Samtidigt har annan utförsel minskat på grund av större egna fångster i vissa av de länder som vi tidigare exporterat till. Importen av fisk och fiskprodukter till Sverige har under ifrågavarande tid ökat och detta har lett till ett värdemässigt stigande importöverskott. De kvantiteter fisk och fiskprodukter som importeras är visserligen mindre än exportkvantiteterna men införseln består av bl. a. beredda varor och representerar därmed ett större värde än exporten.

Fångstutvecklingen under de senaste åren får ses mot bakgrunden av bl. a. de stora investeringar som gjorts i moderna fiskefartyg, lämpade för främst ett intensivt sillfiske. Fiskets ekonomiska resultat påverkas därför starkt om förhållandena vid sillexporten ändras. Som jag nämnt har under senare tid möjligheterna till kommersiell export av sill blivit sämre. Vidare har lägre priser än tidigare betalats för de fångster som direkt förts i land i utländska hamnar. Inkomsterna av sillfisket har följaktligen minskat och i vissa fall har svårigheter uppstått att amortera de omfattande investeringar som gjorts under år med gynnsammare avsättningsförhållanden. Även för viss annan fisk än sill har priserna på senare tid sjunkit med lägre inkomster för en del fiskargrupper som följd.

De problem som uppstått kräver enligt min mening att särskild uppmärksamhet i fortsättningen ägnas fiskets avsättningsfrågor och utvecklingen av fiskets produktionskapacitet. Dessa spörsmål bör också beaktas vid den reglering av priserna på fisk som jag anser nödvändig för att stabilisera marknadsförhållandena på fiskets område. Om det allmänna och fiskerinäringens olika intresser samverkar skapas enligt min mening goda för-

utsättningar för att regleringsåtgärderna blir till fördel för fisket samtidigt som det allmännas och konsumenternas synpunkter tillgodoses. Jag kan följaktligen i huvudsak ansluta mig till fiskprisutredningens riktlinjer för prisregleringen av fisk. Som angetts har dessa riktlinjer godtagits av berörda fiskarorganisationer och även representanter för handel och industri har förklarat sig beredda att medverka i det föreslagna systemet. Jag utgår från att samtliga intressenter inom sina verksamhetsområden aktivt kommer att bidra till att de olika regleringsåtgärderna får den effekt som avses.

Jag delar utredningens uppfattning att grunderna för fiskets prisreglering i fortsättningen bör fastställas efter överläggningar mellan staten och en för hela fiskarkåren representativ förhandlingsdelegation. Staten bör därvid i enlighet med utredningens förslag representeras av statens jordbruksnämnd, som bör samråda med sin konsumentdelegation. Genom att konsumentdelegationen medverkar i detta sammanhang blir enligt min mening avnämarsynpunkterna allsidigt tillgodosedda. Det är samtidigt angeläget att överläggningar inte sker separat med företrädare för särskilda kuststräckor utan att fiskets problem i sin helhet bildar utgångspunkten för dessa överläggningar. Förutsättningen för att sådana överläggningar skall komma till stånd bör därför som utredningen föreslagit vara att fisket representeras av en gemensam förhandlingsdelegation som genom Sveriges fiskares riksförbund utses av berörda organisationer. Den nya ordningen innebär att såsom utredningen framhållit behov inte längre finns av jordbruksnämndens råd för prisregleringsfrågor på fiskets område.

Som nämnts bör regleringsåtgärderna framdeles utformas gemensamt för olika kuststräckor. Prisregleringen på ostkusten bör dock t. o. m. budgetåret 1971/72 ske enligt de regler som fastställts av 1965 års riksdag. Dessa regler bygger nämligen på en överenskommelse mellan jordbruksnämnden och ostkustfiskarnas organisationer och är avsedda att gälla t. o. m. nämnda budgetår. Efter den 30 juni 1972 bör dock — efter föregående överläggningar mellan staten och ostkustens fiskarorganisationer — även ostkusten omfattas av fiskets gemensamma regleringssystem.

Som jag redan nämnt är det önskvärt att regleringsåtgärderna på fiskets område genomförs i samverkan mellan det allmänna och fiskerinäringens olika intressenter. En särskild regleringsförening bör därför, såsom utredningen föreslagit, bildas för att svara för marknadsreglerande åtgärder på fiskets område. Föreningens stadgar bör godkännas av jordbruksnämnden och som medlemmar i föreningen bör få ingå berörda fiskarorganisationer samt sammanslutningar och företag inom handel och industri. I enlighet med utredningens förslag bör regleringsföreningens styrelse bestå av lägst sex och högst nio ledamöter. Kungl. Maj:t bör utse tre ledamöter. Av dessa bör två representera staten och den ene tillika vara opartisk ordförande. Den tredje bör representera konsumentintresset. Av övriga ledamöter

bör tre utses gemensamt av de fiskarorganisationer, som ingår i föreningen, samt tre efter beslut av övriga medlemmar.

Regleringsföreningen bör eftersträva att stabilisera marknadsförhållandena för fisk samt främja utvecklingen mot ett rationellt fiske. Av vikt är också att de olika regleringsåtgärderna utformas så att största möjliga avsättning av fisk uppnås. Härvid bör hänsyn tas till det allmännas intressen samt i övrigt tillses att genom stödet en från samhälls- och företagsekonomisk synpunkt önskvärd utveckling inom fisket gynnas. Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, statens jordbruksnämnd bör få besluta rörande regleringens närmare utformning i övrigt samt regleringsföreningens organisation och uppgifter. Därvid bör i huvudsak följas de riktlinjer som föreslagits av utredningen. Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, statens jordbruksnämnd bör också få besluta om de övergångsarrangemang som krävs i samband med att det nya systemet införs.

De nuvarande prisregleringsföreningarna Västkustfisk och Sydkustfisk samt föreningen Sydsvensk exportfisk bör såsom utredningen föreslagit avvecklas i samband med tillkomsten av det nya systemet. Härvid bör de nämnda föreningarnas tillgångar, sedan skulderna och föreningsmedlemmarnas insatser betalats åter, föras över till den nya föreningen som avses få namnet Svensk fisk. Vidare bör medel, som finns i Västkustfisks och Sydkustfisks konjunkturutjämningsfonder, föras till en konjunkturutjämningsfond, som bildas av den nya regleringsföreningen. För föreningens avsättningar till konjunkturutjämningsfonden föreslår utredningen böra gälla samma regler om skattefrihet som nu gäller för vissa regleringsföreningar enligt förordningen den 19 februari 1954 (nr 71) om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för belopp, som tillförts vissa för prisreglering bildade stiftelser, m. m. (ändrad senast 1966:233). Förslag härom torde få anmälas för Kungl. Maj:t när regleringsföreningen och konjunkturutjämningsfonden bildats.

När stödåtgärderna utformas bör den nya regleringsföreningen beakta att utgifterna för dessa åtgärder håller sig inom ramen för de medel som enligt statsmakternas beslut tillförs föreningen för marknadsreglerande åtgärder under ett regleringsår jämte ränteinkomsterna på medel som disponeras av föreningen. Det är befogat att särskild vikt tillmäts ordförandens ställningstaganden. Jag vill följaktligen ansluta mig till utredningens förslag att ett beslut i prisfrågor som fattas utan att detsamma biträts av ordföranden bör gälla endast om jordbruksnämnden godkänner beslutet. Om ordföranden påkallar att ett prisbeslut ändras och detta avvisas av styrelsemajoriteten, bör frågan likaledes prövas av nämnden. Vidare bör beslut om prisutjämningsbidrag som fattas utan att det biträts av ordföranden gälla endast om det godkänns av jordbruksnämnden.

Jag tillstyrker utredningens förslag att medel i den nya regleringsföreningens konjunkturutjämningsfond skall kunna användas av föreningen

som rörelsemedel. I likhet med utredningen anser jag att fondens medel däremot bör få tas i anspråk endast om oförutsedda förhållanden så påkallar. Detta innebär att hänsyn till möjligheten att förbruka fondmedel inte bör tas när stödåtgärderna fastställs. Om fondmedlen skall förbrukas, bör detta som utredningen föreslagit kunna ske utan att frågan prövas av jordbruksnämnden endast om beslutet i frågan har biträttats av ordföranden i föreningen. Vidare bör det belopp som förbrukas under ett regleringsår inte överstiga en fjärdedel av fondens behållning vid utgången av föregående regleringsår. Om ett större belopp behöver tas i anspråk, bör detta få ske endast om så medges av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av jordbruksnämnden.

Utredningen har framhållit att behovet att föra samman exporten till länder med centraliserad import står kvar även efter den 30 juni 1968. Jag ansluter mig till denna uppfattning och förordar att förordningen angående reglering av utförseln av vissa slag av fisk och skaldjur m. m. som gäller tills vidare bör gälla även efter den 30 juni 1968. Efter denna tidpunkt bör dock exporten till länder med centraliserad import ske genom den nya regleringsföreningen.

I fråga om importen bör som utredningen föreslagit även efter den 30 juni 1968 gälla förordningen angående reglering av införseln av vissa slag av fisk och skaldjur. Förordningen gäller f. n. tills vidare. När importregleringen tillämpas av jordbruksnämnden bör hänsyn tas till bl. a. de stödåtgärder som beslutas av den nya regleringsföreningen. Liksom hittills bör nämnden företa de jämkningar i regleringen som kan bli erforderliga på grund av bestämmelserna i EFTA-konventionen eller av åtaganden inom andra internationella organisationer.

Regleringsföreningens verksamhet kan enligt min mening bedrivas effektivt endast om ett tämligen omfattande eget rörelsekapital står till föreningens förfogande. Vidare bör medel finnas för att kunna täcka de utgifter som kan uppstå på grund av oförutsedda förhållanden. Jag ansluter mig därför till utredningens förslag om att föreningens konjunkturutmättningsfond tillförs 7,5 milj. kr. från prisregleringskassan för fisk. Vidare bör föreningen från denna kassa tillföras 500 000 kr. för att av föreningen användas för stöd till åtgärder som bidrar till att förbättra marknadsföringen på fiskets område.

Prisregleringsavgifter för fisk m. m. bör efter den 30 juni 1968 tas ut i den ordning som gäller under innevarande budgetår och statens kostnader för regleringen bör liksom hittills täckas av medel från prisregleringskassan för fisk. För att bestrida kostnaderna för regleringsverksamheten på väst- och sydkusten bör föreningen under budgetåren 1968/69 och 1969/70 tillföras belopp motsvarande de prisregleringsavgifter som under resp. budgetår tillförs prisregleringskassan för fisk. Jag anser dock liksom utredningen att med hänsyn till nuvarande avsättningsförhållanden dessa belopp inte

räcker för ett effektivt stöd. Jag vill därför förorda att regleringsföreningen budgetåren 1968/69 och 1969/70 även tillförs belopp motsvarande de ränteinkomster som under resp. budgetår uppbärs av prisregleringskassans medel. Dock bör avdrag härvid ske för det belopp som enligt av 1965 års riksdag fastställda regler skall utgå i stöd till strömningsfisket jämte det belopp varmed vissa av utredningen angivna särskilda kostnader överstiger prisregleringskassans inkomster av införselavgifter. Stödet till strömningsfisket bör utgå enligt regler som fastställts av 1965 års riksdag. I detta sammanhang får jag erinra om att såsom framgått av det föregående fiskprisutredningen avser att vid sitt fortsatta arbete ta upp frågan om medelsbehovet för prisregleringen samt olika spörsmål i samband med avgiftsbeläggningen av fisk.

Under budgetåret 1968/69 bör — under särskilda förhållanden och på de villkor som fastställs av Kungl. Maj:t — behållningen i prisregleringskassan få användas för lån till den nya regleringsföreningen för att tillfälligt finansiera krediter vid försäljning av fisk på export. Jag biträder vidare utredningens förslag att föreningen under budgetåret 1968/69 bör kunna få statliga kreditgarantier för lån i Sveriges Kreditbank intill ett belopp av 5 milj. kr. jämte ränta.

För innevarande budgetår har centralnämnden för fiskpropaganda för sin verksamhet fått disponera högst 200 000 kr. av införselavgiftsmedel. Genom beslut av Kungl. Maj:t den 8 december 1967 har dessutom som särskilt stöd ytterligare 200 000 kr. från prisregleringskassan ställts till förfogande för centralnämnden för fiskpropaganda. Jag förordar att 200 000 kr. i enlighet med utredningens förslag ställs till centralnämndens förfogande under budgetåret 1968/69. Jag förutsätter härvid att frågan om formerna för det fortsatta stödet till upplysningsverksamheten kommer att prövas av fiskprisutredningen.

För att täcka kostnaden för en fiskexportrepresentant har under budgetåret 1967/68 fått tas i anspråk högst 115 000 kr. Jag biträder utredningens förslag att för nästa budgetår högst samma belopp skall få användas för ändamålet. Inte heller har jag något att erinra mot förslaget att även för budgetåret 1968/69 högst 60 000 kr. får disponeras för kostnaderna i samband med viss kvalitetskontroll av andra fiskvaror än konserver.

Förut nämnda kostnader för fiskpropaganda och kvalitetskontroll bör i första hand bestridas av de införselavgifter på fiskets område som inflyter under budgetåret 1968/69 och som bör redovisas särskilt. Dessa införselavgifter kan dock inte beräknas helt täcka de kostnader som angetts. För återstoden av kostnaderna bör därför få disponeras ränteinkomster från prisregleringskassan för fisk. Även kostnaden för en fiskexportrepresentant bör bestridas på sistnämnda sätt.

Under återopande av vad jag anfört i det föregående hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1) godkänna vad jag i det föregående förordat rörande ändrade former för reglering av priserna på fisk, m. m.,

2) medge att för tiden t. o. m. den 30 juni 1969 reglering av priserna på fisk samt importen och exporten av fisk jämte vad därmed sammanhänger anordnas enligt de grunder jag förordat i det föregående,

3) bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att under budgetåret 1968/69 för lån i Sveriges Kreditbank mot gängse ränta ställa garanti åt den av mig i det föregående förordade regleringsföreningen på fiskets område intill ett belopp av 5 000 000 kr. jämte ränta.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten